

انتشارات مشاوران آموزش
ناشر تخصصی دروس عمومی
ناشر تخصصی علوم انسانی

۱۲

انسانی

دین و زندگی

سعید شبقره
وحید تمنا
فریدین سماقی

درسنامه کامل و جامع، پیام آیات، روایات و اشعار / ۷۳۳ پرسش امتحان
نهایی دو سطحی / ۹۳۶ پرسش چهار گزینه‌ای / پاسخنامه تشریحی

مجموعه کتاب‌های
هدف‌دار

ویرایش جدید

مقدمه مؤلف

پرسش مهم:

آیا دروس عمومی، حفظی هستند؟

کسانی که معتقد به حفظی بودن دروس عمومی هستند، اگر معلم باشند روش تدریس شان مبتنی بر حافظه پروری است و اگر دانش آموز باشند روش مطالعه شان مبتنی بر «تکرار و تکرار و تکرار» است.

در پنج سال گذشته حتی یک خط در کنکور و امتحانات نهایی، سوالی طرح نشده است که حافظه شما را بسنجد، بلکه پشت صحنه هر تست و سوال امتحانی، حداقل یک مفهوم وجود دارد که شما را قادر می سازد که مطلب را یاد گرفته و به تست و سوال پاسخ دهید.

وقتی دروس عمومی را حفظی ندانید، اتفاق بزرگی در یادگیری شما روی می دهد! کلام در آیات قرآنی بی شک از روابطی منطقی برخوردار است در نتیجه وقتی شما هر آیه قرآنی را می خوانید و پیام های آن را استخراج می کنید میان محتوای آیه با پیام های آن رابطه ای منطقی خواهید یافت و وقتی چنین باشد، شما دیگر حفظ نخواهید کرد بلکه یاد خواهید گرفت.

چگونه کتابی برای شما آماده کرده ایم؟

* درسنامه:

۱. تمام مطالب را طوری آموزش داده ایم که شما قادر باشید مطالب را به بهترین شکل ممکن با دلایل یاد بگیرید.
۲. از ارائه مطالب اضافی که قطعاً در کنکور نمی آید پرهیز کرده ایم.
۳. به ساده ترین شکل ممکن مطالب را توضیح داده ایم.

* پرسش های امتحان نهایی:

۱. برای هر درس پرسش های امتحانی را در دو سطح آماده کرده ایم.
۲. سطح اول پرسش ها، سطح متوسط است و پیشنهاد می شود که بلافاصله با مطالعه درسنامه به پرسش های این بخش پاسخ دهید تا ببینید درس را خوب خوانده اید یا خیر.
۳. سطح دوم پرسش ها، سطح امتحان نهایی است که قرار است شما را برای امتحان نهایی آماده کند. یادتان باشد که پاسخ هایتان را بنویسید و بعد با پاسخ های تشریحی آخر کتاب مقایسه کنید.

* تست ها و پاسخ های تشریحی:

۱. تمام تست های کنکور سال های قبل را یا متناسب با کتاب های درسی نظام جدید تغییر داده ایم یا عیناً آورده ایم.
۲. تست ها را «هدف دار» چیده ایم. به این نکته توجه کنید که بسیار مهم است. شما با یادگیری هر تست، آماده می شوید که تست بعدی را یاد بگیرید. با این روش، مطالب در ذهن شما استحکام می یابند. این نوع از چینش تست ها فقط و فقط در کتاب مشاوران انجام شده است.
۳. تست ها مطالب هر درس را پوشش داده اند و البته تست های مروری نیز در هر درس گذاشته ایم که شما مطالب قبلی را موقع تست زدن دوره کنید.

امیدواریم بهترین نتیجه را بگیرید.
انتشارات مشاوران آموزش

گروه دین و زندگی

دوازدهم

بخش اول: تفکر و اندیشه

۷	درس اول: هستی‌بخش
۲۰	درس دوم: یگانه بی‌همتا
۳۴	درس سوم: توحید و سبک زندگی
۴۴	درس چهارم: فقط برای تو
۵۸	درس پنجم: قدرت پرواز
۷۴	درس ششم: سنت‌های خداوند در زندگی

بخش دوم: در مسیر

۸۹	درس هفتم: در گرو کار خویش
۹۸	درس هشتم: بازگشت
۱۰۹	درس نهم: احکام الهی در زندگی امروز
۱۱۹	درس دهم: پایه‌های استوار
۱۳۱	درس یازدهم: عصر شکوفایی
۱۳۸	درس دوازدهم: نگاهی به تمدن جدید
۱۴۵	درس سیزدهم: مسئولیت بزرگ ما
۱۵۴	آزمون سراسری ۹۸
۱۷۰	پاسخنامه تشریحی

فقط برای تو

درس ۴

در این درس نیز می‌خواهیم بدانیم که «چگونه می‌توان خداوند را خالصانه عبادت کرد؟» و «چگونه می‌توان هم نماز و هم سایر فعالیت‌های روزانه را برای رضای خدا انجام داد؟»
این درس به طور عملی در ادامه درس دوم و سوم است، در نتیجه می‌توان سؤال ترکیبی از این سه درس طراحی کرد. زمان مطالعه این درس هر مطلبی که می‌خوانید، به خودتان بگویید که چه نوع توحیدی است و اگر توحید عبادی است اشاره به کدام بُعد (فردی - اجتماعی) دارد. خدای بی‌نیاز که جز کمال و سعادت بندگانش را نمی‌خواهد، در کلامی به پیامبر (ص) می‌فرماید:

متن آیه

قُلْ إِنَّمَا أَعْظُمُ بَوَاحِدَةٍ أَنْ تَقُومُوا لِلَّهِ مَنَّيْ وَ فَرَادِي

بگو: «من فقط به شما یک اندرز (یک موعظه) می‌دهم که: دو نفر دو نفر و یا به تنهایی برای خدا به پا خیزید.» (سبأ/ ۴۶)

تعبیر در قرآن (۱)

۱. مقصود از قیام جمعی و قیام فردی چیست؟ برای هر کدام نمونه‌هایی ذکر کنید.
پاسخ: مقصود از قیام فردی، همان توحید عملی در بُعد فردی است و مقصود از قیام جمعی همان توحید عملی در بُعد اجتماعی است. در بُعد فردی: خواندن نماز، دوری از انجام گناه
در بُعد اجتماعی: کمک برای رسیدن به عدالت اجتماعی، تلاش برای داشتن جامعه‌ای که حاکم آن طبق قوانین الهی حکم‌فرمانی کند.

متن خوانی آیه:

- تنها موعظه خداوند یا تنها اندرز خداوند به مردم: «اخلاص در بندگی و تحقق توحید در بُعد فردی و بُعد اجتماعی است.»
- در آیه تأکید شده است که: قیام فقط باید برای خدا باشد.
- «تَقُومُوا» (قیام کردن) در این آیه به این معناست که توحید فقط در سخن نیست، بلکه باید به پا خاست و عمل کرد.

متن آیه

أَلَمْ أَعْهَدْ إِلَيْكُمْ يَا بَنِي آدَمَ أَنْ لَا تَعْبُدُوا الشَّيْطَانَ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُّبِينٌ، وَ أَنْ اعْبُدُونِي هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ

ای فرزندان آدم، مگر با شما عهد نکرده بودم که بندگی شیطان را نکنید، قطعاً او برای شما دشمن آشکاری است و بندگی مرا کنید، این راه استوار است. (یس / ۶۱ و ۶۰)

تعبیر در قرآن (۲)

آیا میان عبارت «أَنْ اعْبُدُونِي» و «أَنْ تَقُومُوا لِلَّهِ» رابطه‌ای می‌بینید؟ توضیح دهید.
پاسخ: پاسخ هم براساس این آیه است و هم آیه قبل‌تر. «قیام فقط برای خدا» به مفهوم «اخلاص در بندگی» اشاره دارد. کسی «فقط خداوند را پرستیده است و توحید عملی را در خود محقق ساخته است» که «فقط برای خداوند قیام کند.» یعنی فقط بندگی او را بکند.

متن خوانی آیه:

- این آیه کسانی را که به «گرایش فطری پرستش خداوند» و «راهنمایی پیامبران الهی و کتاب‌های آسمانی» توجه نکرده‌اند، بازخواست می‌کند.
- عهد الهی با فرزندان آدم ← بندگی شیطان را نکنید و بندگی خداوند را بکنید: «لَا تَعْبُدُوا الشَّيْطَانَ»
- این آیه به «توحید عملی یا توحید در عبادت» اشاره دارد: «وَأَنْ اعْبُدُونِي»
- دقت کنید که عهد الهی با فرزندان آدم دو بخش دارد: بخش اول «عدم بندگی شیطان» و بخش دوم «بندگی خداوند»
- در آیه علت این که نباید بندگی شیطان را کرد، ارائه شده است: «شیطان دشمن آشکار خداوند است»: «إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُّبِينٌ»
- بین آیه قبل و این آیه ارتباط مفهومی وجود دارد.
- این آیه نشان می‌دهد که انسان همواره بر سر دو راهی «بندگی خداوند» و «بندگی هوای نفس و شیطان» قرار دارد.
- «بندگی خداوند» راه مستقیم و استوار است: «أَنْ اعْبُدُونِي هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ»

مقدمه

- هدف خلقت انسان: تقرب به خداوند است.
- انسان همواره بر سر دو راهی «بندگی خداوند» یا «بندگی هوای نفس و شیطان» قرار دارد.

متن حدیث

پیامبر(ص):

«راهی‌بی شرک به دل انسان از راه رفتن مورچه‌ای سیاه در شب تاریک بر تخته سنگی سیاه پنهان‌تر است.»

متن خوانی حدیث

۱. تشخیص شرک، بسیار دشوار است.
 ۲. باید از حریم اندیشه و دل پاسبانی کنیم تا آفت شرک به آن راه نیابد و عمل ما خالص برای خداوند انجام شود.
- شعر زیر در راستای نتیجه‌ای است که از فرمایش پیامبر (ص) گرفته‌ایم:

پاسبان حرم دل شده‌ام، شب همه شب
تا در این پرده جز اندیشه‌ او نگذارم
حفاظت از دل و اندیشه برای دچار نشدن به شرک

افلاص در بندگی

- معنی اخلاص: خالص کردن و پاک کردن یک چیز از غیر آن است.
- معنی اخلاص در کاربرد دینی: شخص عملش را فقط برای رضای خداوند و همان‌گونه که او دستور داده است، انجام دهد.
- شرط قبولی تمامی اعمال در اسلام: اخلاص
- اخلاص دارای درجات است.
- اعمال انسان نیز هر چه با اخلاص بالاتری همراه باشد، ارزش بیشتری دارد. مهم این است که انسان تلاش کند تا اندیشه و عمل خود را روزبه‌روز برای خداوند خالص‌تر گرداند.

متن حدیث

پیامبر(ص):

«مؤمنان، با توجه به مراتب اخلاص‌شان، بر یکدیگر برتری پیدا می‌کنند.»

متن خوانی حدیث

۱. دلالت دارد بر این که اخلاص دارای مراتب است.
۲. برتری مؤمن نسبت به مؤمن دیگر: «مرتبه اخلاص» است.
۳. تفاوت مؤمنان در نژاد و جنسیت و ... نیست، بلکه در تقوا است که قبلاً در آیات سال یازدهم خوانده‌ایم.

درستی و صمت عمل

■ اجزای عمل:

۱. نیت، هدف یا مقصد عمل / ۲. شکل عمل یا ظاهر عمل
 - هر عملی باید دو حُسن داشته باشد:
 ۱. حُسن فاعلی: انجام‌دهنده کار، دارای «معرفت درست» و «نیت الهی» باشد. (اخلاص در اندیشه و اخلاص در قلب داشته باشد).
 ۲. حُسن فعلی: انجام‌دهنده کار، کار را به درستی و به همان صورت که خدا فرموده است، انجام دهد. (از جهت کمیّت، کیفیت، زمان و مکان و ...)
 - مثال برای حُسن فعلی:
- اگر خداوند امر فرموده که نماز صبح در دو رکعت و با یک رکوع و دو سجده در هر رکعت و قبل از طلوع آفتاب انجام شود، انسان مؤمن نیز تلاش می‌کند نماز خود را به همین صورت انجام دهد تا آن صحیح و درست باشد.

تطبیق

با توجه به تعریف بالا از حُسن فعلی و حُسن فاعلی، موارد زیر را بررسی کنید:

۱. آیا ممکن است عملی دارای حُسن فعلی باشد، اما حُسن فاعلی نداشته باشد؟ یا برعکس، حُسن فعلی نداشته باشد، اما حُسن فاعلی داشته باشد؟ مثال بزنید.
- پاسخ: بله هر دو حالت ممکن است.
- مثال برای عملی که دارای حُسن فعلی است، اما حُسن فاعلی ندارد: فردی که تمام آداب نماز خواندن را رعایت می‌کند، اما نماز را با ریا خوانده باشد تا دیگران او را دیندار بپندارند.
- مثال برای عملی که دارای حُسن فعلی نیست، اما حُسن فاعلی دارد: فردی که آداب نماز خواندن را رعایت نمی‌کند، اما به نیت الهی نماز را می‌خواند.
۲. اگر فردی برای لاغر شدن و یا سلامت جسم روزه بگیرد، روزه‌اش درست است؟
- پاسخ: حُسن فعلی دارد اما حُسن فاعلی ندارد. در نتیجه یکی از ارکان درستی و صحت یک عمل را ندارد و روزه‌اش درست نیست.
۳. اگر کسی به نیت نماز جماعت مسجد از منزل بیرون آید و به دلیل مانعی نتواند به مسجد برسد، آیا نزد خدا پاداش دارد؟ به چه دلیل؟ در این کار کدام‌یک از اقسام حُسن وجود دارد؟

پاسخ: بله قطعاً پاداش دارد؛ چرا که نیت او این بوده است که نماز را به جماعت بخواند. پیامبر (ص) فرموده است که اعمال انسان، به نیت‌های اوست و چون این فرد، در اثر اجبار نتوانسته شکل عمل خود را (به جماعت خواندن) اجرا کند، پاداش دارد. این عمل، حُسن فاعلی دارد.

بررسی

با توجه به اینکه ریا در مقابل اخلاص قرار می‌گیرد، بررسی کنید که هر یک از موارد زیر مصداق ریا قرار می‌گیرد یا مصداق اخلاص؟
۱. حضور در نماز جماعت

پاسخ: اگر حضور در نماز جماعت به دلیل عمل به احکام الهی باشد، مصداق اخلاص است و اگر حضور در نماز جماعت به دلیل خودنمایی در جمع باشد، ریا است.

۲. کمک به افراد نیازمند در حضور دیگران

پاسخ: اگر این عمل به این دلیل باشد که دیگران تشویق شوند که کار خیر انجام دهند، مصداق اخلاص است ولی اگر به دلیل خودنمایی باشد، ریا است. در صورتی که حُسن فعلی باشد و حُسن فاعلی نباشد، ریا به حساب می‌آید.

پ) تلاش می‌کند نیت‌های درونی و قلبی خود را الهی کند؛ تا نیت و قصد قلبی انسان از انجام یک عمل خدایی نشود، آن عمل، خدایی نمی‌گردد و خالصانه نمی‌شود.

ت) رابطهٔ علّت و معلولی: **علّت** ← نیت و قصد خدایی / **معلول** ← اخلاص در عمل

متن احادیث

دو حدیث از پیامبر (ص):

يَتَّبِعُ الْمُؤْمِنُ حَيْرٌ مِّنْ عَقِيلِهِ
إِنَّمَا الْأَعْمَالُ بِالنِّيَّاتِ

«نیت مؤمن از عمل او برتر است.»

«همانا اعمال انسان وابسته به نیت‌های اوست.»

متن خوانی احادیث

۱. **علّت:** تا نیت و قصد قلبی انسان از انجام یک عمل خدایی نشود، آن عمل، خدایی نمی‌گردد و خالصانه نمی‌شود.

معلول: پس: نیت مؤمن برتر از عمل اوست. (حُسن فاعلی)

۲. جایگاه مهم و ارزشمند نیت و قصد قلبی را نشان می‌دهد. (حُسن فاعلی)

متن حدیث

امیرالمؤمنین علی (ع):

فَاعِلُ الْخَيْرِ، خَيْرٌ مِنْهُ؛ وَ فَاعِلُ الشَّرِّ، شَرٌّ مِنْهُ
«انجام‌دهندهٔ کار خیر، از کار خیر، بهتر است و انجام‌دهندهٔ کار شرّ، از آن شرّ بدتر است.»

متن خوانی حدیث

در این سخن حکیمانه تفکر کنید و رابطهٔ آن را با اخلاص در اندیشه و قلب توضیح دهید.

پاسخ: وقتی فردی کار خیری انجام می‌دهد به این معنی است که اولاً اخلاص در اندیشه دارد و ثانیاً چون آن را به عمل تبدیل کرده

است پس اخلاص در قلب دارد وگرنه امکان نداشت که آن عمل انجام پذیرد. (در رابطه با کار شرّ نیز همین استدلال را می‌توان کرد).

پس متن حدیث، بیانگر اخلاص در اندیشه و اخلاص در عمل است.

راه‌های تقویت اخلاص

۱. افزایش معرفت و شناخت نسبت به خداوند

■ پیوند محکمی میان معرفت به خداوند و ایمان به او وجود دارد. همچنین ارتباط دقیقی میان ایمان به خدا و اخلاص برقرار است.

■ هر قدر که معرفت ما به خداوند بیشتر شود، به افزایش درجهٔ اخلاص کمک خواهد کرد.

■ به هر میزان که «معرفت به خدا» و «ایمان به خدا» بیشتر شود و او را «عمیق‌تر» بشناسیم، درجهٔ اخلاص ما افزایش می‌یابد. پس:

افزایش درجهٔ اخلاص

معلول

افزایش معرفت به خدا

علّت

■ به چه دلیلی قرآن کریم، به «تفکر» و «تعقل» در آیات الهی دعوت می‌کند؟ چون افزایش «معرفت به خدا» موجب افزایش درجهٔ اخلاص می‌شود. پس این قاعده را یاد بگیریم:

افزایش درجهٔ اخلاص

معلول

افزایش معرفت به خدا

علّت دوم

تفکر در آیات الهی

علّت اول

■ شعر زیر در تأیید رابطه فوق است:

آفرینش همه تنبیه خداوند دل است دل ندارد که ندارد به خداوند اقرار

همه آفرینش، آیات الهی است، پس دل به وجود خداوند اقرار می‌کند.

این همه نقش عجب بر در و دیوار وجود هر که فکر نکند نقش بود بر دیوار

نقش در این‌جا به معنی نشانه یا آیه است و همان مفهوم بیت قبل را دارد.

نکته

تمام مفاهیمی که در بالا گفتیم را می‌توان به‌عنوان پیام هر آیه‌ای از قرآن که به تفکر و تعقل و تأمل در آیات الهی اشاره دارند، در نظر گرفت.

■ چه کسانی از آیات الهی بهره نمی‌برند؟ کسانی که «پردۀ غفلت» را کنار نزده باشند. شعر زیر به همین مطلب اشاره دارد:

مهر رخسار تو می‌تابد ز ذرات جهان دل ندارد که ندارد به خداوند اقرار

درنیافتن آیات الهی و دل ندادن به مهر خداوند
معلول

بسته شدن چشم اندیشه
علت دوم

گرفتار غفلت شدن
علت اول

۲. راز و نیاز با خداوند و کمک خواستن از او

■ «نیایش و عرض نیاز به پیشگاه خداوند» و «یاری جستن از او برای رسیدن به اخلاص»، «غفلت از خداوند را کم می‌کند»، «محبت او را در قلب تقویت می‌سازد» و انسان را از کمک‌های او (امدادهای الهی) بهره‌مند می‌کند.

■ موضوع فوق دارای روابط علت و معلولی است که به شکل زیر نمایش می‌دهیم:

بهره‌مندی از امدادهای خداوند
معلول ۳

کناررفتن پردۀ غفلت
معلول ۲

تقویت محبت خداوند در قلب
معلول ۱

نیایش با خداوند
علت

۳. دوری از گناه و تلاش برای انجام واجبات

■ گناه، ریشه درخت اخلاص و بندگی را می‌سوزاند.

متن حدیث

امام علی (ع):
«تمام اخلاص در دوری از گناهان جمع شده است.»

متن خوانی حدیث

۱. به یکی از راه‌های تقویت اخلاص دلالت دارد: «دوری از گناه و تلاش برای انجام واجبات»
۲. رابطه علت و معلولی: علت ← «دوری از گناه» و معلول ← «اخلاص کامل»

■ «ترک گناه» و «توجه به واجبات» و «اطاعت از خداوند» درخت اخلاص را آبیاری می‌کند و رشد می‌دهد.
■ در میان اعمال واجب، روزه تأثیر خاصی در تقویت اخلاص دارد.

متن حدیث

امام علی (ع):
«خداوند بدان جهت روزه را واجب کرد تا اخلاص مردم را بیازماید.»

متن خوانی حدیث

۱. به یکی از راه‌های تقویت اخلاص که «دوری از گناه و تلاش برای انجام واجبات» است، دلالت دارد.
۲. رابطه علت و معلولی: علت ← «آزمایش اخلاص» و معلول ← «روزه گرفتن».

میوه‌های درخت اخلاص

۱. دستیابی به درجاتی از حکمت

- دومین ثمرهٔ اخلاص، دستیابی به «علم محکم و استوار و به دور از خطا» است.
- منظور از «علم محکم و استوار و به دور از خطا» همان حکمت است.
- فواید به دست آوردن حکمت: «نشان دادن هدف درست و راه رسیدن به آن» و «مانع لغزش‌ها و تباهی‌ها» این رابطه‌ها را به خاطر بسپارید:

متن حدیث

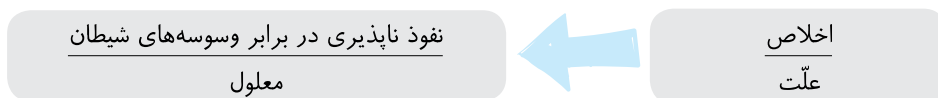
پیامبر اسلام (ص):
«هر کس بتواند چهل روز کارهای خود را خالصانه برای خدا انجام دهد، چشمه‌های حکمت و معرفت از دل و زبانش جاری خواهد شد.»

متن خوانی حدیث

۱. بر یکی از میوه‌های درخت اخلاص (یکی از ثمرات اخلاص) که «دستیابی به درجاتی از حکمت» است، دلالت دارد.
۲. رابطهٔ علت و معلولی: **علت** ← «چهل روز کار خالصانه» و **معلول** ← «دستیابی به درجاتی از حکمت»

۲. نفوذناپذیری در برابر وسوسه‌های شیطان

- اگر انسان در اخلاص پیش رود، به مرحله‌ای می‌رسد که دیگر فریب وسوسه‌های شیطان را نمی‌خورد و گرفتار دام‌های شیطان نمی‌شود؛ چرا که شیطان خود اقرار کرده است که توانایی فریب دادن مؤمنان با اخلاص را ندارد.
- رابطهٔ علت و معلولی:

- شعر زیر بر انسان‌هایی دلالت دارد که به «اخلاص» رسیده‌اند و در برابر وسوسه‌های شیطانی «نفوذناپذیر» هستند:

برو این دام بر مرغ دگر نه که عنقا را بلند است آشیانه

بررسی

یکی از اوصافی که خداوند در قرآن برای حضرت یوسف (ع) ذکر کرده، داشتن اخلاص و رسیدن به مقام مخلصین است. با بررسی آیات ۳۲ و ۳۳ سورهٔ یوسف بگویید شیطان چه دامی برای حضرت یوسف (ع) گسترده بود و او چگونه توانست از این دام نجات یابد؟

پاسخ:

متن آیه

قَالَ فذَلِكُنَّ الَّذِي لُمْتُنَنِي فِيهِ وَ لَقَدْ رَاوَدْتُهُ عَنْ نَفْسِهِ فَاسْتَعْصَمَ وَ لَئِن لَّمْ يَفْعَلْ مَا أَمَرُهُ لَيُسْجَنَنَّ وَ لَيَكُونَا مِنَ الصَّاغِرِينَ [زلیخا] گفت: «این همان است که دربارهٔ او سرزنش می‌کردید. آری، من از او کام خواستم و او خود را نگاه داشت، و اگر آنچه را به او دستور می‌دهم نکند، قطعاً زندانی خواهد شد و حتماً از خوارشدگان خواهد گردید.» (یوسف / ۳۲)

متن خوانی آیه

۱. زلیخا برای کسانی که او را در برابر عشق یوسف (ع) سرزنش می‌کردند، یک مهمانی ترتیب داد، آن هنگام که مهمانان در حال پوست‌کندن میوه بودند، حضرت یوسف (ع) را دعوت کرد تا داخل شود، آنان از فرط زیبایی ایشان، دستان خود را بردند.
۲. زلیخا در برابر این سرزنش‌کنندگان، اعتراف می‌کند که خودش قصد گناه با حضرت یوسف را داشت.
۳. «فَاسْتَعْصَمَ» دلالت دارد بر این که «او خود را نگاه داشت»؛ یعنی گواهی داد که حضرت یوسف، پاکدامن است.
۴. پاکدامنی حضرت یوسف (ع) از اخلاص بالای ایشان است.

متن آیه

قَالَ رَبِّ السُّجُنُ أَحَبُّ إِلَيَّ مِمَّا يَدْعُونَنِي إِلَيْهِ وَ إِلَّا تَصْرَفْ عَنِّي كَيْدَهُنَّ أَضَبُ إِلَيْهِنَّ وَ أَكُنُّ مِنَ الْجَاهِلِينَ [یوسف] گفت: «بروردگارا، زندان برای من دوست‌داشتنی‌تر است از آنچه مرا به آن می‌خوانند، و اگر نیرنگ آنان را از من بازنگردانی، به سوی آنان خواهم گرایید و از [جمله] نادانان خواهم شد.» (یوسف / ۳۳)

متن خوانی آیه

۱. عبارت السَّجْنُ أَحَبُّ إِلَيَّ مِمَّا يَدْعُونَنِي إِلَيْهِ بر این مفهوم دلالت دارد که: «برای انسان‌های بااخلاص حفظ پاکدامنی محبوب‌تر از زندان رفتن است.»
۲. عبارت إِلَّا تَصْرَفُ عَنِّي كَيْدَهُنَّ أَضْبُ إِلَيْهِنَّ بر این مفهوم دلالت دارد که: «انسان‌های بااخلاص از خداوند می‌خواهند که به نیرنگ این افراد گرفتار نشوند.» و «شیطان توانایی فریب دادن این افراد را ندارد.»
۳. عبارت أَكُنْ مِنَ الْجَاهِلِينَ بر این مفهوم دلالت دارد که «خود را آلوده گناه کردن، کاری جاهلانه است.»
۴. در واقع انسان بااخلاص به دلیل دستیابی به حکمت، کار جاهلانه انجام نمی‌دهد.

- ویژگی‌های شیطان در زمان امروز:
- شیطان امروزه نیز، از همان نوع دامی که برای کشاندن حضرت یوسف(ع) به گناه و فساد گسترده بود، به صورت‌های گوناگون برای انسان‌ها پهن کرده است تا هوس زودگذر آن‌ها را تحریک کند و به گناه بکشاند و آنان را از بهشت جاویدان محروم سازد:
- فیلم‌ها، وبگاه‌ها، شبکه‌های ماهواره‌ای گمراه‌کننده، شبکه‌های مجازی ناسالم و گروه‌های منحرف»
- مقاومت در برابر دام‌های امروزی شیطان، روی آوردن به پیشگاه خداوند و پذیرش خالصانه فرمان‌های اوست.

۳. دریافت پاداش‌های وصفناشدنی

- دیدار محبوب حقیقی و تقرب به پیشگاه خداوند یکی از پاداش‌های اخلاص است.

متن حدیث

امام علی (ع):

«نهایت آرزوی عارفان، دوست دل‌های صادقان، ولی مؤمنان و معبود عالمیان، خداوند است.»

بندگی کن تا که سلطنت کنند تن رها کن تا همه جانت کنند

دعوت به بندگی و نتیجه بندگی، رسیدن به سلطانی است.

همچو سلمان در مسلمانی بکوش ای مسلمان تا که سلامت کنند

خوی حیوانی سزاوار تو نیست ترک این خو کن که انسانت کنند

لازمه انسان شدن، ترک خوی حیوانی است.

چون نداری درد، درمان هم مخواه درد پیدا کن که درمانت کنند

درد متعالی داشتن، انسان را به سمت درمان متعالی می‌رساند.

بنده شیطانی و داری امید که ستایش همچو یزدانت کنند؟

انسانی مورد ستایش قرار می‌گیرد که ترک بندگی شیطان کند.

در سری اول سعی کردم پرسش‌هایی را مطرح کنم که بتوانید براساس آن مهم‌ترین نکات مربوط به این درس را یاد بگیرید؛ اما در سری دوم، تلاش کرده‌ام پرسش‌های مفهومی را بیشتر کنم؛ چرا که این درس، مطالب مفهومی زیادی دارد. منظور از پرسش مفهومی چیست؟ منظور این است که پرسش مفهومی را بدهند و مثال‌ها و مصداق‌های آن را بخواهند و یا مثال و مصداق را بدهند و مفهوم آن را بخواهند.

مشاوره

۴۰۹. با توجه به حدیث پیامبر (ص) «راهیابی شرک به دل انسان از راه رفتن مورچه‌ای سیاه در شب تاریک بر تخته سنگی سیاه پنهان‌تر است.» کدام یک از دو مفهوم زیر درست است و علت نادرستی را بنویسید.
الف) تشخیص شرک ممکن نیست.
ب) تقرب الهی بدون تلاش خود انسان به دست نمی‌آید.

درستی و نادرستی گزاره‌های زیر را مشخص کنید.

نمره ۲	✓	✗
(نهایی دی ۹۱)	☐	☐
۴۱۰. اگر نماز را برای ریا و خوشامد دیگران به جا آوریم، فاقد حُسن فعلی است.	☐	☐
۴۱۱. شرط قبولی تمامی اعمال در اسلام، اخلاص است.	☐	☐
۴۱۲. اعمال انسان هرچه با نتیجهٔ بهتری همراه باشد، ارزش بیشتری دارد.	☐	☐
۴۱۳. در صورتی که حُسن فاعلی باشد و حُسن فعلی نباشد، ریا به حساب می‌آید.	☐	☐
۴۱۴. کسانی که «پردهٔ غفلت» را کنار زده باشند، آیات الهی را درک نمی‌کنند.	☐	☐
۴۱۵. پیوند محکمی میان معرفت به خداوند و ایمان به او وجود دارد.	☐	☐
۴۱۶. دومین ثمرهٔ اخلاص، دستیابی به «علم محکم و استوار و به دور از خطا» است.	☐	☐
۴۱۷. مقاومت در برابر دام‌های امروزی شیطان، تنها با تعقل و تفکر ممکن است.	☐	☐

جاهای خالی را با کلمات مناسب تکمیل کنید.

نمره ۲	۴۱۸. هرگاه نماز را برای تقرب الهی و رضای او به جا آوریم، نمازمان دارای حُسن است.
(نهایی شهریور ۹۴)	۴۱۹. اگر عملی مطابق با شکلی که خدا فرمان داده است، انجام شود؛ دارای حُسن است.
(نهایی دی ۹۳)	۴۲۰. به معنای علم محکم و استوار و به دور از خطاست.
(نهایی خرداد ۹۵)	۴۲۱. روزه‌ای که به نیت قرب الهی به جا آورده شود، دارای حُسن است.
	۴۲۲. شیطان خود اقرار کرده است که توانایی فریب دادن مؤمنان را ندارد.
	۴۲۳. بندگی خداوند پادشاهی دارد که چه بسا در ذهن ننگجد و از تصور و تخیل ما فراتر رود.
	۴۲۴. هدف درست و راه رسیدن به آن را به ما نشان می‌دهد.
	۴۲۵. نهایت آرزوی عارفان، دوست دل‌های صادقان، ولی مؤمنان و معبود عالمیان است.

اصطلاحات زیر را تعریف کنید.

نمره ۲	۴۲۶. حُسن فعلی و حُسن فاعلی:
(نهایی دی ۹۰ و خرداد ۹۳) ۱	۴۲۷. اخلاص در بندگی:

به پرسش‌های زیر پاسخ کوتاه دهید.

نمره ۴	۴۲۸. «نفوذناپذیری» به عنوان ثمرهٔ اخلاص در برابر چیست؟
(نهایی شهریور ۹۱ با تغییر) ۰/۵	۴۲۹. اخلاص در بندگی به کدام مرتبهٔ توحید اشاره می‌کند؟
(نهایی دی ۹۵ با تغییر) ۰/۵	۴۳۰. اگر کسی برای رشد علم، برای ساختن مدرسه اقدام کند، اما در عمل نتواند آن را به اتمام برساند، آیا نزد خدا پاداش دارد؟ توضیح دهید.
۰/۵	۴۳۱. در مقابل اخلاص چه چیزی قرار می‌گیرد؟
۰/۵	۴۳۲. هر قدر معرفت انسان نسبت به خداوند بیشتر شود، به چه چیزی کمک می‌کند؟
۱	۴۳۳. کسی که در دام‌های شبکه‌های مجازی ناسالم و گروه‌ها و دسته‌های منحرف اجتماعی می‌افتد چه چیزهایی را از دست می‌دهد؟
(نهایی شهریور ۹۲ با تغییر) ۰/۵	۴۳۴. از پاداش‌های وصف‌ناشدنی اخلاص است که در ذهن ما نمی‌گنجد و از تصور و تخیل ما فراتر است؟

به پرسش‌های زیر پاسخ کامل دهید.

نمره ۴/۵	۴۳۵. راه‌های تقویت اخلاص را نام ببرید.
۱/۵	۴۳۶. شرط قبولی تمامی اعمال انسان در اسلام چیست و برتری مؤمنان نسبت به یکدیگر در چیست؟
۱	۴۳۷. میوه‌های درخت اخلاص را نام ببرید.
۱	۴۳۸. رابطهٔ تفکر در آیات و نشانه‌های الهی را با افزایش درجهٔ اخلاص توضیح دهید.

موارد سمت راست را با موارد سمت چپ انطباق دهید. (۱ مورد اضافی است.)

۴۳۹. (نهایی خرداد ۹۶ با تغییر)

الف) آزمون درجهٔ اخلاص	☐	☐	۱- دعوت قرآن به تفکر در آیات الهی
ب) افزایش معرفت به خدا	☐	☐	۲- وجوب روزه از نظر حضرت علی (ع)
پ) راز و نیاز با خداوند و کمک خواستن از او	☐	☐	۳- تقویت محبت در قلب انسان
ت) انجام عمل صالح	☐	☐	

مشاوره

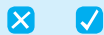
در سری دوم، تلاش کردم پرسش‌هایی را طراحی کنم که وزن مفهومی آن بالاتر برود. از طرف دیگر سعی کردم به موارد علت و معلولی که در این درس زیاد است، توجه کنم و چند پرسش خوب مطرح کنم. در نهایت این که پرسش‌های شمارشی و چندبخشی در این درس مهم هستند و در طرح پرسش به آن‌ها نیز پرداخته‌ام. موفق باشید.

آیات و روایات

۷ نمره

۴۴۰. بر اساس آیه شریفه ﴿قُلْ إِنَّمَا أَعِظُكُم بِوَاحِدَةٍ أَنْ تَقُومُوا لِلَّهِ مَثْنَىٰ وَفُرَادَىٰ﴾ به پرسش‌های زیر پاسخ دهید:
الف) مقصود از قیام جمعی و قیام فردی چیست؟
ب) کدام واژه در آیه به این مفهوم است که توحید فقط در سخن نیست؛ بلکه باید عمل کرد؟
۴۴۱. بر اساس آیه شریفه ﴿أَلَمْ أَعْهَدَ لِلْيَكُومِ يَا بَنِي آدَمَ أَنْ لَا تَعْبُدُوا الشَّيْطَانَ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُّبِينٌ﴾ به سه پرسش زیر پاسخ دهید.
الف) آشکارترین دشمن چه کسی است؟
ب) عهد خداوند با فرزندان آدم، دو بخش دارد، آن دو بخش را بنویسید.
۴۴۲. با توجه به آیات فوق، بگویید میان عبارت «فقط مرا بپرستید» و «فقط برای خدا قیام کنید» چه رابطه‌ای وجود دارد؟
۴۴۳. حدیث امیرالمؤمنین (ع) «فَاعِلُ الْخَيْرِ، خَيْرٌ مِنْهُ؛ وَ فَاعِلُ الشَّرِّ، شَرٌّ مِنْهُ» چه رابطه‌ای با اخلاص در اندیشه و قلب دارد؟

۲ نمره

درستی و نادرستی گزاره‌های زیر را مشخص کنید.

۴۴۴. عمل خالص آن عملی است که دوست نداری کسی جز خداوند به خاطر آن کار، تو را ستایش و تمجید کند.
۴۴۵. انسان شکاک بر سر دو راهی «بندگی خداوند» و «بندگی هوای نفس و شیطان» قرار دارد.
۴۴۶. با توجه به حدیث پیامبر (ص)، مؤمنان با توجه به مراتب اخلاصشان، بر یکدیگر برتری پیدا می‌کنند.
۴۴۷. عمل از جهت کمیت، زمان، مکان و شیوه، مطابق دستور خدا حسن فاعلی است.
۴۴۸. نیت یا قصد را هدف نیز می‌گوئیم.
۴۴۹. حُسن فاعلی: انجام دهنده کار، کار را به درستی و به همان صورت که خدا فرموده است، انجام دهد.
۴۵۰. امکان ندارد عملی حُسن فاعلی داشته باشد، اما حُسن فعلی نداشته باشد.
۴۵۱. به هر میزان که معرفت و ایمان به خدا بیش‌تر شود و او را عمیق‌تر بشناسیم، درجه اخلاص ما افزایش می‌یابد.

۲ نمره

جاهای خالی را با کلمات مناسب تکمیل کنید.

۴۵۲. عمل بر اساس بسیار ارزشمندتر و مقدس‌تر از عملی است که از آن بی‌بهره است.
۴۵۳. حتی گاه پیش می‌آید که انسان‌های به تصور اینکه کار خیر می‌کنند، مرتکب گناهان بزرگ می‌شوند.
۴۵۴. دومین قدم برای ورود به بندگی و اخلاص، «.....» است.
۴۵۵. تقرب به خدا بدون خود انسان به‌دست نمی‌آید.
۴۵۶.، ریشه درخت اخلاص و بندگی را می‌سوزاند.
۴۵۷. در میان اعمال واجب، تأثیر خاصی در تقویت اخلاص دارد.
۴۵۸. با توجه به فرمایش پیامبر (ص) هر کس بتواند چهل روز کارهای خود را خالصانه برای خدا انجام دهد، چشمه‌های از دل و زبانش جاری خواهد شد.
۴۵۹. شیطان خود اقرار کرده است که توانایی فریب دادن مؤمنان را ندارد.

۲ نمره

به پرسش‌های زیر پاسخ کوتاه دهید.

۴۶۰. چه کسانی از آیات الهی بهره نمی‌برند؟
۴۶۱. در چه صورتی انسان فریب وسوسه‌های شیطان را نمی‌خورد؟
۴۶۲. کار درست به صورتی که خداوند فرمان داده، چه نام دارد؟
۴۶۳. وقتی می‌خوانیم «نیت مؤمن برتر از عمل اوست»، به تقدم کدام حُسن پی می‌بریم؟

۷ نمره

به پرسش‌های زیر پاسخ کامل دهید.

۴۶۴. مفهوم اخلاص را در کاربرد دینی آن تشریح کنید.
۴۶۵. بصیرت و روشن‌بینی انسان حکیم، او را به چه مرحله‌ای می‌رساند؟
۴۶۶. اگر فردی برای لاغر شدن و یا سلامت جسم روزه بگیرد، حکم روزه‌اش چه خواهد بود؟ دلیل آن را ذکر کنید.
۴۶۷. نیایش و عرض نیاز به پیشگاه خداوند، چه نتایجی در پی دارد؟ (۳ مورد)
۴۶۸. عمل بر اساس معرفت و آگاهی را با عمل که پشتوانه آن معرفت نباشد، مقایسه کنید.

پرسش‌های چهارگزینگی

درس ۴

مقدمه

۴۶۹. از لحاظ موضوعی آیه مبارکه «بگو همانا نماز و عبادت‌هایم و مرگم فقط برای خداست که پروردگار جهانیان است»، با کدام گزینه ارتباط مفهومی ندارد؟

- ۱) انجام نماز و عبادت‌ها و تمام کارهای انسان برای خدا، بیانگر حسن فعلی و توحید عملی در بُعد فردی است.
- ۲) قُلْ إِنَّمَا أَعْطُكُمْ بِوَاحِدَةٍ أَنْ تَقُومُوا لِلَّهِ مَنَّيْ وَأَفْرَادِي...
- ۳) وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ
- ۴) أَلَمْ أَعْهَدْ إِلَيْكُمْ يَا بَنِي آدَمَ أَنْ لَا تَعْبُدُوا الشَّيْطَانَ...

۴۷۰. عهدهی که خداوند متعال برای آن با انسان پیمان بسته است، کدام است؟

- ۱) وَالَّذِينَ جَاهَدُوا فِينَا لَنَهْدِيَنَّهُمْ سُبُلَنَا
- ۲) يَا أَيُّهَا النَّاسُ أَنْتُمُ الْفُقَرَاءُ إِلَى اللَّهِ وَاللَّهُ هُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ
- ۳) إِنَّ صَلَاتِي وَنُسُكِي وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِي لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ
- ۴) أَلَمْ أَعْهَدْ إِلَيْكُمْ يَا بَنِي آدَمَ أَنْ لَا تَعْبُدُوا الشَّيْطَانَ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُبِينٌ وَأَنْ اعْبُدُونِي

۴۷۱. اخلاص در بندگی به چه معناست و پیام کدام آیه شریفه بر آن دلالت می‌کند؟

- ۱) اعتقاد به توحید - قُلْ إِنَّمَا أَعْطُكُمْ بِوَاحِدَةٍ أَنْ تَقُومُوا لِلَّهِ مَنَّيْ وَأَفْرَادِي
- ۲) اعتقاد به توحید - إِنَّ اللَّهَ رَبِّي وَرَبُّكُمْ فَاعْبُدُوهُ هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ
- ۳) توحید عملی - إِنَّ اللَّهَ رَبِّي وَرَبُّكُمْ فَاعْبُدُوهُ هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ
- ۴) توحید عملی - قُلْ إِنَّمَا أَعْطُكُمْ بِوَاحِدَةٍ أَنْ تَقُومُوا لِلَّهِ مَنَّيْ وَأَفْرَادِي

۴۷۲. اگر بگوییم: «گرایش به پرستش در خلقت ما و نوع آفرینش ما قرار دارد و خداوند انسان‌های بی‌توجه به این گرایش را مورد بازخواست قرار می‌دهد»، پیام کدام آیه را ترسیم کرده‌ایم؟

- ۱) قُلْ إِنَّمَا أَعْطُكُمْ بِوَاحِدَةٍ أَنْ تَقُومُوا لِلَّهِ مَنَّيْ وَأَفْرَادِي
- ۲) أَلَمْ أَعْهَدْ إِلَيْكُمْ يَا بَنِي آدَمَ أَنْ لَا تَعْبُدُوا الشَّيْطَانَ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُبِينٌ
- ۳) وَالَّذِينَ جَاهَدُوا فِينَا لَنَهْدِيَنَّهُمْ سُبُلَنَا
- ۴) إِنَّا هَدَيْنَا السَّبِيلَ إِنَّمَا سَأَلْنَا وَإِنَّا كَفُورًا

۴۷۳. آیه شریفه «أَلَمْ أَعْهَدْ إِلَيْكُمْ يَا بَنِي آدَمَ أَنْ لَا تَعْبُدُوا الشَّيْطَانَ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُبِينٌ وَأَنْ اعْبُدُونِي هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ» حاکی از می‌باشد و هشدار است به انسان که راه نجات، است.

- ۱) با توجه به صراط مستقیم که همان بندگی خداوند است و مقبول فطرت او است - عدم متابعت از وسوسه
- ۲) با توجه به صراط مستقیم که همان بندگی خداوند است و مقبول فطرت او است - آراستگی به اخلاص
- ۳) گرایش فطری انسان به بندگی خداوند و جایگاه اراده او در تحقق آن گرایش - عدم متابعت از وسوسه
- ۴) گرایش فطری انسان به بندگی خداوند و جایگاه اراده او در تحقق آن گرایش - آراستگی به اخلاص

۴۷۴. پیام کدام عبارت گویای این است که: «انسان موحد کسی است که می‌کوشد تمایلات درونی خود را متناسب با خواست و رضایت الهی قرار دهد»؟

- ۱) آرَأَيْتَ مَنْ اتَّخَذَ إِلَهَهُ هَوَاهُ أَفَأَنْتَ تَكُونُ عَلَيْهِ وَكَيْلًا
- ۲) إِنَّ اللَّهَ رَبِّي وَرَبُّكُمْ فَاعْبُدُوهُ هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ
- ۳) أَلَمْ أَعْهَدْ إِلَيْكُمْ يَا بَنِي آدَمَ أَنْ لَا تَعْبُدُوا الشَّيْطَانَ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُبِينٌ
- ۴) وَمِنَ النَّاسِ مَن يَعْبُدُ اللَّهَ عَلَىٰ حَرْفٍ فَإِنْ أَصَابَهُ خَيْرٌ اطْمَأَنَّ بِهِ

۴۷۵. اگر بگوییم: «گرایش به پرستش خداوند، فطری انسان است و پیامبران الهی کتاب‌های آسمانی، راهنمایان به سوی فطرت‌اند.» پیام کدام آیه را ترسیم نموده‌ایم؟

- ۱) قُلِ اللَّهُمَّ مَالِكُ الْمُلْكِ تُؤْتِي الْمُلْكَ مَن تَشَاءُ وَتَنْزِعُ الْمُلْكَ مِمَّن تَشَاءُ
- ۲) يَا أَيُّهَا النَّاسُ أَنْتُمُ الْفُقَرَاءُ إِلَى اللَّهِ وَاللَّهُ هُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ
- ۳) قُلْ إِنَّمَا أَعْطُكُمْ بِوَاحِدَةٍ أَنْ تَقُومُوا لِلَّهِ مَنَّيْ وَأَفْرَادِي
- ۴) أَلَمْ أَعْهَدْ إِلَيْكُمْ يَا بَنِي آدَمَ أَنْ لَا تَعْبُدُوا الشَّيْطَانَ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُبِينٌ وَأَنْ اعْبُدُونِي هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ

۴۷۶. با توجه به آیه «قُلْ إِنَّمَا أَعْطُكُمْ بِوَاحِدَةٍ...» خداوند مردم را تنها به یک چیز اندرز می‌دهد و آن است و لازمه اولین قدم در این امر، آمدن به دنبال است.

- ۱) تفکر در معرفت الهی - حسن فاعلی - حسن فعلی
- ۲) تفکر در معرفت الهی - حسن فاعلی - حسن فعلی
- ۳) قیام برای خداوند - حسن فاعلی - حسن فعلی
- ۴) قیام برای خداوند - حسن فاعلی - حسن فعلی

۴۷۷. زندگی عرصه است؛ پیام آیه شریفه حاکی از آن است.

- ۱) اعتقاد به خداوند یگانه - قُلْ إِنَّمَا أَعْطُكُمْ بِوَاحِدَةٍ أَنْ تَقُومُوا لِلَّهِ مَنَّيْ وَأَفْرَادِي
- ۲) عبادت و بندگی خدا - قُلْ إِنَّمَا أَعْطُكُمْ بِوَاحِدَةٍ أَنْ تَقُومُوا لِلَّهِ مَنَّيْ وَأَفْرَادِي
- ۳) عبادت و بندگی خدا - قُلِ اللَّهُمَّ مَالِكُ الْمُلْكِ تُؤْتِي الْمُلْكَ مَن تَشَاءُ...
- ۴) اعتقاد به خداوند یگانه - قُلِ اللَّهُمَّ مَالِكُ الْمُلْكِ تُؤْتِي الْمُلْكَ مَن تَشَاءُ...

۴۷۸. از دقت در آیه شریفه «أَلَمْ أَعْهَدْ إِلَيْكُمْ يَا بَنِي آدَمَ أَنْ لَا تَعْبُدُوا الشَّيْطَانَ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُبِينٌ وَأَنْ اعْبُدُونِي هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ» مفهوم، مستفاد می‌گردد.

- ۱) با توجه به صراط مستقیم که همان بندگی خداوند است و مقبول فطرت او است.
- ۲) گرایش فطری انسان به بندگی خداوند و جایگاه اراده او در تحقق آن گرایش
- ۳) اخذ پیمان خداوند از انسان که توحید ربوبی را ثمره توحید عبادی قرار دهد.
- ۴) آگاهی دادن به انسان همواره متوجه عمل به پیمان خود باشد تا از فریب شیطان در امان باشد.

۴۷۹. مفهوم مستنبت از شعر «پاسبان حرم دل شده‌ام شب همه شب / تا در این پرده جز اندیشه او نگذارم» در کدام مورد نهفته است؟

- ۱) انسان همواره بر سر دو راهی بندگی خدا و بندگی هوای نفس و شیطان قرار دارد و زندگی، صحنه انتخاب یکی از این دو راه است.
- ۲) انسان باید تلاش کند آنچه را که از توحید در اندیشه و عقل خود پذیرفته است، به یک اعتقاد قلبی و درونی تبدیل کند.
- ۳) کسی که راه توحید را برمی‌گزیند، خطراتی او را تهدید می‌کند و باید از حریم اندیشه و دل پاسبانی کند.
- ۴) برای اینکه عمل برای خداوند خالص شود، لازم است نخست اخلاص در اندیشه تحقق یابد.

۴۸۰. اگر معتقد باشیم که یکی از راه حفظ دل از آفت شرک «خالص کردن عمل برای خداوند» است؛ به مفاد کدام بیت اعتقاد پیدا کرده‌ایم؟

- ۱) بندگی کن تا که سلطنت کنند / تن رها کن تا همه جانت کنند
- ۲) چون نداری درد درمان هم خواه / درد پیدا کن تا که درمانت کنند
- ۳) پاسبان حرم دل شده‌ام شب همه شب / تا در این پرده جز اندیشه او نگذارند
- ۴) برو این دام بر مرغی اگر نه / که عنقا را بلند است آشیانه

اخلاص در بندگی - درستی و صحت عمل

۴۸۱. اگر تمام جهت‌گیری‌های زندگی انسان، سمت و سوی الهی پیدا کند و عملش را برای رضای خداوند انجام دهد، مفهوم تحقق پیدا می‌کند

که یکی از آیات آن در زندگی انسان در پیام آیه شریفه تحقق پیدا می‌کند. (تجربی ۹۳، با تغییر)

- ۱) عبودیت - أَنْ تَقُومُوا لِلَّهِ مِثْلِي وَفِرَاقِي
- ۲) عبودیت - وَأَنْ اعْبُدُونِي هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ
- ۳) اخلاص - أَنْ تَقُومُوا لِلَّهِ مِثْلِي وَفِرَاقِي
- ۴) ولایت - مَا لَهُمْ مِنْ دُونِهِ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا يُشْرِكُ فِي حُكْمِهِ أَحَدًا

۴۸۲. مفهوم کدام آیه در بازخواست کسانی است که گرایش فطری به سوی خدا را نادیده گرفته و اسیر شیطان و هواهای نفسانی شده‌اند؟

- ۱) أَحْسِبَ النَّاسَ أَنْ يَبْتَزُّوا اللَّهَ أَنْ يَقُولُوا آمَنَّا
- ۲) أَحْسِبْتُمْ إِنَّمَا خَلَقْنَاكُمْ عَبَثًا وَأَنْتُمْ آلِنَا لَأَنْتُمْ جَعُونَ
- ۳) أَمْ مَن آتَيْنَا بُيُوتَهُنَّ عَلَىٰ سَفَا جُرْفٍ هَارٍ
- ۴) أَلَمْ آتِهِمْ آيَاتِنَا لِيُتَّقُوا أَلَمْ آتِهِمْ آيَاتِنَا لِيُتَّقُوا أَلَمْ آتِهِمْ آيَاتِنَا لِيُتَّقُوا

۴۸۳. از حدیث نبوی «فَاعِلُ الْخَيْرِ خَيْرٌ مِنْهُ، وَفَاعِلُ الشَّرِّ شَرٌّ مِنْهُ» کدام گونه اخلاص برداشت می‌شود و چه زمانی عمل انسان خدایی و خالصانه می‌گردد؟

- ۱) اخلاص در اندیشه - اگر تلاش کند توحید را در اندیشه و عقل خود مستقر سازد.
- ۲) اخلاص در اندیشه - اگر نیت و قصد قلبی انسان از انجام یک عمل خدایی شود.
- ۳) اخلاص در نیت - اگر نیت و قصد قلبی انسان از انجام یک عمل خدایی شود.
- ۴) اخلاص در نیت - اگر تلاش کند توحید را در اندیشه و عقل خود مستقر سازد.

۴۸۴. اگر بخواهیم برای «عمل»، «جسد و روحی» تصور کنیم به ترتیب حُسن و حُسن را ترسیم نموده‌ایم که حق تقدّم از آن است. (ریاضی ۹۳)

- ۱) فعلی - فاعلی - دومین
- ۲) فاعلی - فعلی - دومین
- ۳) فعلی - فاعلی - نخستین
- ۴) فاعلی - فعلی - نخستین

۴۸۵. انجام عبادت، مطابق با چهارچوب تعیین‌شده از سوی شارع مقدّس، نشانی از برخورداری از حُسن است که نتیجه بلافصل حُسن می‌باشد و پیام آیه شریفه بیانگر آن است. (انسانی ۹۳، با تغییر)

- ۱) فعلی - فاعلی - وَأَنْ اعْبُدُونِي هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ
- ۲) فاعلی - فعلی - وَأَنْ اعْبُدُونِي هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ
- ۳) فعلی - فاعلی - أَلَمْ آتِهِمْ آيَاتِنَا لِيُتَّقُوا أَلَمْ آتِهِمْ آيَاتِنَا لِيُتَّقُوا أَلَمْ آتِهِمْ آيَاتِنَا لِيُتَّقُوا
- ۴) فاعلی - فعلی - أَلَمْ آتِهِمْ آيَاتِنَا لِيُتَّقُوا أَلَمْ آتِهِمْ آيَاتِنَا لِيُتَّقُوا أَلَمْ آتِهِمْ آيَاتِنَا لِيُتَّقُوا

۴۸۶. داشتن معرفت درست از انجام یک عمل و انجام آن به شیوه صحیح، به ترتیب مربوط به کدام نوع حسن هستند و کدام یک بر دیگری تقدم دارد؟

- ۱) فاعلی - فعلی - اولی
- ۲) فاعلی - فعلی - دومی
- ۳) فعلی - فاعلی - اولی
- ۴) فعلی - فاعلی - دومی

۴۸۷. کامل‌ترین تعبیر درباره «زندگی به خاطر خدا» مفهوم مستفاد شده از کدام آیه قرآنی است؟ این آیه بیانگر و است.

- ۱) نماز و عبادت‌هایم و زندگی و مرگم برای خدا است - حسن فعلی - اخلاص در بندگی
- ۲) نماز و عبادت‌هایم و زندگی و مرگم برای خدا است - حسن فاعلی - اخلاص در بندگی
- ۳) نماز را به پا دارید که نماز بازدارنده از فحشا و منکر است - حسن فعلی - اخلاص در بندگی
- ۴) نماز را به پا دارید که نماز بازدارنده از فحشا و منکر است - حسن فاعلی - اخلاص در بندگی

۴۸۸. شخصی که مبتلا به «ریا» شده است، کدام حدیث رسول خدا (ص) را نادیده گرفته است و ثمره بستن چشم بر روی جهان و غفلت از خدا چیست؟

- ۱) إِنَّمَا الْأَعْمَالُ بِالنِّيَّاتِ - عدم دسترسی به معرفت عمیق و والا و خدایی فطری
- ۲) إِنَّمَا الْأَعْمَالُ بِالنِّيَّاتِ - عدم رؤیت آیات الهی و عدم دلدادگی به خدا
- ۳) وَ لَا تَفْكَرُوا فِي ذَاتِ اللَّهِ - عدم رؤیت آیات الهی و عدم دلدادگی به خدا
- ۴) وَ لَا تَفْكَرُوا فِي ذَاتِ اللَّهِ - عدم دسترسی به معرفت عمیق و والا و خدایی فطری

۴۸۹. از لحاظ موضوعی آیه «بگو همانا نماز و عبادت‌هایم و زندگی و مرگم برای خداست که پروردگار جهانیان است» با مفاد کدام آیه ارتباط دارد؟

- ۱) وَ مَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ
- ۲) أَلَمْ آتِهِمْ آيَاتِنَا لِيُتَّقُوا أَلَمْ آتِهِمْ آيَاتِنَا لِيُتَّقُوا أَلَمْ آتِهِمْ آيَاتِنَا لِيُتَّقُوا
- ۳) أَحْسِبَ النَّاسَ أَنْ يَبْتَزُّوا اللَّهَ أَنْ يَقُولُوا آمَنَّا
- ۴) أَحْسِبْتُمْ إِنَّمَا خَلَقْنَاكُمْ عَبَثًا وَأَنْتُمْ آلِنَا لَأَنْتُمْ جَعُونَ

۴۹۰. نمود پیدا کردن «ریا» بیانگر بی‌نصیبی از حسن است و ثمره آن، فرود آمدن پتک بطلان بر و بی بهره شدن از است

که برخاسته از توحید می‌باشد. (تجربی ۹۲)

- ۱) فعلی - نیت - ایمان - در خالقیت
- ۲) فاعلی - نیت - ایمان - در خالقیت
- ۳) فاعلی - اعمال - اخلاص - عملی
- ۴) فعلی - اعمال - اخلاص - عملی

۴۹۱. براساس کدام آیه قرآنی مسلمانان باید برای اجرای فرامین الهی به صورت جمعی و فردی بپاخیزند و اقدام نمایند؟
- ۱) قُلْ إِنَّمَا أَعْطُكُمْ بِوَاحِدَةٍ أَنْ تَقُومُوا
۲) بگو همانا نماز و عبادت‌هایم و زندگی و مرگم برای خداست.
۳) وَ أَنْ اعْبُدُونِي هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ
۴) إِنَّ اللَّهَ رَبِّي وَ رَبُّكُمْ فَأَعْبُدُوهُ هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ
۴۹۲. کدام گزینه درباره آیه ﴿قُلْ إِنَّمَا أَعْطُكُمْ بِوَاحِدَةٍ أَنْ تَقُومُوا لِلَّهِ مَثْنِي وَ فَرَادَى﴾ نادرست است؟
- ۱) منظور از قیام، اخلاص در بندگی و تحقق توحید عملی در بُعد فردی و اجتماعی است.
۲) با بیت بندگی کن تا که سلطانت کنند؛ تن رها کن تا همه جانت کنند. ارتباط دارد.
۳) با آیه یا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَطِيعُوا اللَّهَ وَ أَطِيعُوا الرَّسُولَ وَ أُولِي الْأَمْرِ مِنْكُمْ ارتباط مفهومی دارد.
۴) با آیه بگو همانا نماز و عبادت‌هایم و زندگی و مرگم برای خداست که پروردگار جهانیان است. ارتباط ندارد.
۴۹۳. پرستش خدا، به گونه‌ای که تمام جهت‌گیری‌های زندگی انسان سمت و سوی الهی پیدا کند، همان است و رقم خوردن مراتب و درجات اخروی در گرو توحید است که پیام آیه شریفه حاکی از آن است. (خارج از کشور ۸۹، با تغییر)
- ۱) اخلاص در بندگی - ربوبی - إِيَّاكَ تَعْبُدُ وَ إِيَّاكَ نَسْتَعِينُ
۲) اعتقاد به ذات یگانه - ربوبی - إِيَّاكَ تَعْبُدُ وَ إِيَّاكَ نَسْتَعِينُ
۳) اعتقاد به ذات یگانه - عبادی - وَ أَنْ اعْبُدُونِي هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ
۴) اخلاص در بندگی - عبادی - وَ أَنْ اعْبُدُونِي هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ
۴۹۴. ملاک برتری مؤمنان بر یکدیگر از دیدگاه پیامبر (ص) چیست؟ اگر بخواهیم به مصداق یکی از بالاترین مراتب اخلاص از دیدگاه رسول خدا (ص) اشاره کنیم؛ پاسخ درست کدام است؟
- ۱) مراتب اخلاص - مؤمنان با توجه به درجه اخلاصشان، بر یکدیگر برتری دارند.
۲) مراتب عمل - مؤمنان با توجه به درجه اخلاصشان، بر یکدیگر برتری دارند.
۳) مراتب اخلاص - انجام‌دهنده کار نیک از آن کار بهتر است.
۴) مراتب عمل - انجام‌دهنده کار نیک از آن کار بهتر است.
۴۹۵. پیام دو آیه شریفه ﴿الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَنُدْخِلَنَّهُمْ فِي الصَّالِحِينَ﴾ و ﴿وَأَنْ اعْبُدُونِي هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ﴾ این است که (خارج از کشور ۸۷، با تغییر)
- ۱) به میزان تحقق اخلاص در بندگی که حسن فعلی در تقرب به خداست؛ شیطان از فریب انسان، مأیوس می‌گردد.
۲) توجه به خصوصیت مؤکد به سوگندهای شیطان، راه تقرب به خدا را می‌گشاید و حسن فعلی عبودیت در انسان، ظاهر می‌شود.
۳) به میزان تحقق اخلاص در بندگی که حسن فاعلی در تقرب به خدا است، راه نفوذ شیطان در انسان پرستش‌گر بسته می‌شود.
۴) به میزان وفاداری به عهد و پیمان فطری در بندگی که حسن فعلی در تقرب به خدا است، راه نفوذ شیطان بر انسان پرستش‌گر بسته می‌شود.
۴۹۶. مفهوم بیت «پاسبان حرم دل شده‌ام شب همه شب / تا در این پرده جز اندیشه او نگذارم» دعوت‌کننده انسان به چه امری است و با مفاد کدام حدیث ارتباط دارد؟
- ۱) حفظ دل از آفت شرک - مومنان، با توجه به مراتب اخلاصشان، بر یکدیگر برتری پیدا می‌کنند.
۲) عدم پیروی از دستورات شیطان - راهیابی شرک به دل انسان از راه رفتن مورچه‌ای سیاه در شب تاریک بر تخته‌سنگی سیاه پنهان‌تر است.
۳) عدم پیروی از دستورات شیطان - مؤمنان با توجه به مراتب اخلاصشان، بر یکدیگر برتری پیدا می‌کنند.
۴) حفظ دل از آفت شرک - راهیابی شرک بر دل انسان از راه رفتن مورچه‌ای سیاه در شب تاریک بر تخته‌سنگی سیاه پنهان‌تر است.
۴۹۷. بیت «پاسبان حرم دل شده‌ام شب همه شب / تا در این پرده جز اندیشه او نگذارم» از لحاظ موضوعی با مفاد کدام آیه ارتباط مفهومی دارد؟
- ۱) إِنَّا هَدَيْنَاهُ السَّبِيلَ إِمَّا شَاكِرًا وَ إِمَّا كَفُورًا
۲) مَنْ آمَنَ بِاللَّهِ وَ الْيَوْمِ الْآخِرِ وَ عَمِلَ صَالِحًا
۳) قُلْ إِنَّمَا أَعْطُكُمْ بِوَاحِدَةٍ أَنْ تَقُومُوا لِلَّهِ مَثْنِي وَ فَرَادَى
۴) قُلْ أَعِزَّ لِلَّهِ أَعْبُدِي رَبَّكَ وَ هُوَ رَبُّ كُلِّ شَيْءٍ

راه‌های تقویت اخلاص

۴۹۸. بیت زیر، با کدام عبارت در مسیر رسیدن به حقیقت بندگی و اخلاص تناسب مفهومی دارد؟ (هنر ۹۷، با تغییر)
- «مهر رخسار تو می‌تابد ز ذرات جهان / هر دو عالم پر ز نور و دیده نابینا، چه سود؟»
- ۱) راز و نیاز با خداوند، محبت او را در قلب تقویت و انسان را از امدادهای غیبی بهره‌مند می‌نماید.
۲) به هر میزان که معرفت و ایمان به خدا بیشتر شود به افزایش درجه اخلاص کمک خواهد کرد.
۳) به میزانی که انسان به ندای عقل توجه کند، توجهش به خدا بیشتر می‌شود و از هوای نفس و وسوسه‌های شیطانی دور می‌شود.
۴) انسان مسیر حق و حقیقت را شناخته و ایمان آورده و عمل صالح انجام داده و از تلاش و مجاهدت باز نمی‌ایستد.
۴۹۹. اختصاص اوقاتی به تفکر در آیات و نشانه‌های الهی چه ثمره‌ای خواهد داشت؟ (ریاضی ۹۶، با تغییر)
- ۱) راه رسیدن به حقیقت بندگی و توحید عملی را هموار می‌سازد.
۲) انسان را از امدادهای غیبی بهره‌مند نمی‌سازد و طریقه عبادت را آموزش می‌دهد.
۳) موجب پیروی از عقل به جای پیروی از هوی و هوس می‌شود.
۴) محبت خداوند را در قلب تقویت می‌کند، غفلت را کنار می‌زند و حضور خدا را تقویت می‌کند.

۵۰۰. اگر بخواهیم برای این دو بیت از دیوان سعدی علیه الرّحمة که می‌گوید: (خارج از کشور ۹۳، با تغییر)
«آفرینش همه تنبیه خداوند دل است / دل ندارد که ندارد به خداوند اقرار
این همه نقش عجب بر در و دیوار وجود / هر که فکرت نکند نقش بود بر دیوار»

- ۱ ما رأيتُ شيئاً إلاّ و رأيتُ اللهَ قبله و بعده و معه و فيه
۲ تُوْتِي الْمُلْكَ مَنْ تَسَاءُ وَتَنْزِعُ الْمُلْكَ مِمَّنْ تَسَاءُ
۳ وَالَّذِينَ جَاهَدُوا فِينَا لَنَهْدِيَنَّهُمْ سُبُلَنَا وَإِنَّ اللَّهَ لَمَعَ الْمُحْسِنِينَ
۴ إِنَّا هَدَيْنَا السَّبِيلَ إِنَّمَا شَاكِرًا وَإِمَّا كَفُورًا

۵۰۱. راز و نیاز با خداوند که یکی از برنامه‌های دستیابی به است و امکان ماندگاری در طریق حق را به دنبال دارد، از دقت در پیام آیه شریفه
..... مفهوم می‌گردد. (خارج از کشور ۸۹، با تغییر)

- ۱ راه‌های تقویت اخلاص - و لِيَذْكُرَ اللَّهُ أَكْبَرُ
۲ راه‌های تقویت اخلاص - أَنْ اعْبُدُونِي هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ
۳ توحید در بعد خالقیت و ربوبیت - و لِيَذْكُرَ اللَّهُ أَكْبَرُ
۴ توحید در بعد خالقیت و ربوبیت - أَنْ اعْبُدُونِي هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ

۵۰۲. با توجه به بیت «آفرینش همه تنبیه خداوند دل است / دل ندارد که ندارد به خداوند اقرار» کدام پیام مفهوم می‌گردد؟ (تجربی ۸۸، با تغییر)

- ۱ کیست که پیوسته به یاد معاد و زیبایی‌های بهشت باشد، اما خود را برای آن آماده نکرده باشد؟
۲ به هر میزان که معرفت و ایمان به خداوند بیشتر شود، درجهٔ اخلاص نیز افزایش می‌یابد.
۳ نیایش با خداوند و عرض نیاز به پیشگاه او، محبت خداوند را در قلب تقویت می‌کند و غفلت را کنار می‌زند.
۴ به میزانی که انسان به ندای عقل توجه کند، توجهش به خدا بیشتر می‌شود و از هوای نفس و وسوسه‌های شیطان دور می‌شود.

۵۰۳. «افزایش معرفت نسبت به خداوند» یکی از راه‌های تقویت اخلاص است. این مفهوم از دقت در کدام آیه حاصل می‌شود؟ (انسانی ۸۸، با تغییر)

- ۱ أَنْ اعْبُدُونِي هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ
۲ وَالَّذِينَ جَاهَدُوا فِينَا لَنَهْدِيَنَّهُمْ سُبُلَنَا وَإِنَّ اللَّهَ لَمَعَ الْمُحْسِنِينَ
۳ إِنَّ فِي ذَلِكَ لآيَاتٍ لِقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ
۴ أَلَمْ أَعْهَدْ إِلَيْكُمْ يَا بَنِي آدَمَ أَنْ لَا تَعْبُدُوا الشَّيْطَانَ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُبِينٌ

۵۰۴. دوری از گناه و تلاش برای انجام واجبات که یکی از برنامه‌های دستیابی به اخلاص است، از دقت در کدام حدیث حاصل می‌شود؟ (انسانی ۸۸، با تغییر)

- ۱ دیدار محبوب حقیقی نهایت آرزوی عارفان است.
۲ خداوند بدان جهت روزه را واجب کرد تا اخلاص مردم را بیازماید.
۳ هر کس چهل روز کارهای خود را خالصانه برای خدا انجام دهد، چشمه‌های حکمت و معرفت از دل و زبانش جاری خواهد شد.
۴ عقل سپهسالار لشکر خدای رحمان است و هوی راهبر لشکر شیطان، و انسان کشیده‌شونده میان آن دو.

۵۰۵. مفهوم دو بیت زیر، حال چه کسانی است؟ (تجربی ۸۶، با تغییر)

- آفرینش همه تنبیه خداوند دل است / دل ندارد که ندارد به خداوند اقرار
این همه نقش عجب بر در و دیوار وجود / هر که فکرت نکند نقش بود بر دیوار
۱ کسانی که با افزایش معرفت به خداوند درجهٔ اخلاص را افزایش می‌دهند.
۲ کسانی که با افزایش معرفت در توحید عبادی انگیزهٔ اعتقادی را افزایش می‌دهند.
۳ کسانی که برای تقویت عبودیت و توحید عبادی، توجه به عقل و بی‌توجهی به هوی دارند.
۴ کسانی که با نیایش با خداوند و عرض نیاز به پیشگاه او برای رسیدن به اخلاص، غفلت از خداوند را کم می‌کنند.

میوه‌های درخت اخلاص

۵۰۶. فلسفهٔ وجوب روزه مطابق فرمایش حضرت علی (ع) چیست و بیت «برو این دام بر مرغی دگر نه / که عنقا را بلند است آشیانه» به کدام دسته از ثمرات اخلاص اشاره می‌کند؟

- ۱ ذکر و یاد خدا - دستیابی به درجاتی از حکمت
۲ آزمون اخلاص بندگان - نفوذناپذیری در برابر وسوسه‌های شیطان
۳ آزمون اخلاص بندگان - نفوذناپذیری در برابر وسوسه‌های شیطان
۴ ذکر و یاد خدا - نفوذناپذیری در برابر وسوسه‌های شیطان

۵۰۷. آیهٔ شریفه «وَالَّذِينَ جَاهَدُوا فِينَا لَنَهْدِيَنَّهُمْ سُبُلَنَا...» به کدام یک از میوه‌های درخت اخلاص اشاره دارد؟ (ریاضی ۹۷، با تغییر)

- ۱ اگر انسان در اخلاص پیش رود به مرحله‌ای می‌رسد که گرفتار دام‌های شیطان نمی‌شود.
۲ بندگی خالصانه ثمراتی دارد که در ذهن انسان نمی‌گنجد و فراتر از تصور و خیال است و وصف‌ناشدنی است.
۳ کسی که عملش را برای خدا و از روی معرفت انجام دهد، به تدریج به درجاتی از بصیرت و روشن‌بینی می‌رسد که می‌تواند حق را از باطل تشخیص دهد.
۴ گرفتار نشدن به دام‌هایی که شیطان گسترانده است و رسیدن به زندگی پاک و بانشاط دنیا و حیات سرشار از شادکامی آخرت

۵۰۸. پیام کدام آیهٔ شریفه، بیانگر این مطلب است که: «انسان به تدریج به درجاتی از بصیرت و روشن‌بینی می‌رسد که می‌تواند در مراحل سخت و پیچیده، حق را از باطل تشخیص دهد و گرفتار باطل نشود»؟ (ریاضی ۹۷، با تغییر)

- ۱ أَلَمْ أَعْهَدْ إِلَيْكُمْ يَا بَنِي آدَمَ أَنْ لَا تَعْبُدُوا الشَّيْطَانَ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُبِينٌ
۲ وَأَنْ اعْبُدُونِي هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ
۳ وَالَّذِينَ جَاهَدُوا فِينَا لَنَهْدِيَنَّهُمْ سُبُلَنَا...
۴ إِنَّ اللَّهَ يُمِيسِكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ أَنْ تَزُولَا

۵۰۹. با توجه به آیات قرآن کریم، توحید عملی چه ثمره‌ای خواهد داشت؟ (هنر ۹۶)

- ۱ رسیدن به درجات مختلف ایمان
۲ بازداشتن از بدی و زشت کاری
۳ آشنایی با مراتب مختلف توحید
۴ عبودیت بنده نسبت به خداوند متعال

۵۱۰. دستیابی به اندیشه‌های محکم و دانش استوار، چه نتایجی برای انسان در پی خواهد داشت؟..... (تجربی ۹۴، با تغییر)
- ۱) نفوذناپذیری در برابر وسوسه‌های شیطان
 - ۲) دیدار محبوب حقیقی و رسیدن به پیشگاه خداوند متعال
 - ۳) نشان دادن راه و مانع شدن از لغزش‌ها و تباهی‌ها
 - ۴) یادآوری اوقات راز و نیاز با خداوند و استمداد - از او
۵۱۱. آن‌جا که راه هوای نفس و شیطان، از تمام جهت‌گیری‌های انسان مسدود باشد، واقعیتی به نام در میدان بروز و ظهور پیدا می‌کند که بازتابی از توحید در است و پیام آیه شریفه ترسیم‌کننده آن می‌باشد. (هنر ۹۳)
- ۱) عبودیت - عبادت - أَنْ تَقُومُوا لِلَّهِ مَنَّتِي وَ فُرَادِي
 - ۲) اخلاص - عبادت - أَنْ تَقُومُوا لِلَّهِ مَنَّتِي وَ فُرَادِي
 - ۳) عبودیت - خالقیت - إِنَّ اللَّهَ رَبِّي وَ رَبُّكُمْ فَأَعْبُدُوهُ
 - ۴) اخلاص - خالقیت - إِنَّ اللَّهَ رَبِّي وَ رَبُّكُمْ فَأَعْبُدُوهُ
۵۱۲. «اخلاص در بندگی» به معنی است و یکی از ثمره‌های اخلاص که مربوط به داستان حضرت یوسف است، می‌باشد و خداوند در مورد او که با ترک گناه به درجات بالای اخلاص و مقام مخلصین رسیده بود، می‌فرماید: (زبان ۹۰، با تغییر)
- ۱) اعتقاد به خدا داشتن - دستیابی به درجاتی از حکمت - وَ لَقَدْ رَاودْتُهُ عَنْ نَفْسِهِ فَاسْتَعْصَمَ
 - ۲) اعتقاد به خدا داشتن - دستیابی به درجاتی از حکمت - أَصْبُ إِلَيْهِنَّ وَأَكُنْ مِنَ الْجَاهِلِينَ
 - ۳) پرستش خدای یگانه - نفوذناپذیری در برابر وسوسه‌های شیطان - أَصْبُ إِلَيْهِنَّ وَأَكُنْ مِنَ الْجَاهِلِينَ
 - ۴) پرستش خدای یگانه - نفوذناپذیری در برابر وسوسه‌های شیطان - وَ لَقَدْ رَاودْتُهُ عَنْ نَفْسِهِ فَاسْتَعْصَمَ
۵۱۳. دریافت پاداش‌های وصف ناشدنی از ثمرات توحید است که عبارت بیانگر رسیدن به آن است. (تجربی ۸۹، با تغییر)
- ۱) عملی و اخلاص در عبودیت - يَا أَيُّهَا النَّاسُ أَنْتُمُ الْفُقَرَاءُ إِلَى اللَّهِ وَاللَّهُ هُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ
 - ۲) ربوبی و اعتقاد به تنها موثر در عالم وجود - يَا أَيُّهَا النَّاسُ أَنْتُمُ الْفُقَرَاءُ إِلَى اللَّهِ وَاللَّهُ هُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ
 - ۳) عملی و اخلاص در عبودیت - نهایت آرزوی عارفان دوست دل‌های صادقان...
 - ۴) ربوبی و اعتقاد به تنها موثر در عالم وجود - نهایت آرزوی عارفان دوست دل‌های صادقان...
۵۱۴. چرا انسان باید تمامی اعمالش را فقط برای خدا انجام دهد و آیه شریفه ﴿وَ لَقَدْ رَاودْتُهُ عَنْ نَفْسِهِ فَاسْتَعْصَمَ﴾ به کدام خصیصه حضرت یوسف (ع) که ناشی از اخلاص است، توجه دارد؟
- ۱) زیرا خداوند پروردگار جهانیان است. - دریافت پاداش‌های وصف ناشدنی
 - ۲) زیرا خداوند پروردگار جهانیان است. - نفوذناپذیری در برابر وسوسه‌های شیطان
 - ۳) زیرا تمامی اخلاص در جلب رضای خدا جمع است. - نفوذناپذیری در برابر وسوسه‌های شیطان
 - ۴) زیرا تمامی اخلاص در جلب رضای خدا جمع است. - دریافت پاداش‌های وصف ناشدنی
۵۱۵. مقاومت در برابر دام‌های شیطان، نیازمند چه عواملی است و شیطان، توانایی فریب چه کسانی را دارد؟
- ۱) روی آوردن به پیشگاه خدا - پذیرش خالصانه فرمان‌های خدا - همه فرزندان آدم جز مؤمنان با اخلاص
 - ۲) روی آوردن به پیشگاه خدا - محاسبه و مراقبت از عهدها و تصمیم‌ها - همه فرزندان آدم
 - ۳) محاسبه و مراقبت از عهدها و تصمیم‌ها - پذیرش خالصانه فرمان‌های خدا - همه فرزندان آدم
 - ۴) محاسبه و مراقبت از عهدها و تصمیم‌ها - روی آوردن به پیشگاه خدا - همه فرزندان آدم جز مؤمنان با اخلاص
۵۱۶. بنا به تعبیر امیرمؤمنان، علی، نهایت آرزوی عارفان، دوست دل‌های صادقان، مقام است که میوه در است. (انسانی ۸۹، با تغییر)
- ۱) پذیرش توحید در خالقیت و ربوبی - وصف ناشدنی - بندگی
 - ۲) پذیرش توحید در خالقیت و ربوبی - نخستین - اعتقاد
 - ۳) تقرب به پیشگاه محبوب حقیقی - وصف ناشدنی - بندگی
 - ۴) تقرب به پیشگاه محبوب حقیقی - نخستین - اعتقاد
۵۱۷. پیام آیه شریفه ﴿أَنْ أَعْبُدُونِي هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ﴾ تحقق توحید است که اولین ثمره و میوه آن می‌باشد. (ریاضی ۸۸، با تغییر)
- ۱) عملی - نفوذناپذیری در برابر شیطان
 - ۲) ربوبی - نفوذناپذیری در برابر شیطان
 - ۳) عملی - دستیابی به درجاتی از حکمت
 - ۴) ربوبی - دستیابی به درجاتی از حکمت
۵۱۸. اولین ثمره و میوه اخلاص در انسان کدام است؟
- ۱) تقرب به پیشگاه الهی و وصال و لقای پروردگار
 - ۲) تجلی صفات کمالیه خداوند در انسان
 - ۳) عدم نفوذ شیطان و مایوس شدن او از انسان مخلص
 - ۴) دستیابی به درجاتی از حکمت
۵۱۹. مفهوم بیت «بندگی کن تا که سلطانت کنند / تن رها کن تا همه جانت کنند» با کدام مورد مناسبت دارد؟ (هنر ۸۷، با تغییر)
- ۱) تمام اخلاص دوری از گناهان جمع است.
 - ۲) أَنْ تَقُومُوا لِلَّهِ مَنَّتِي وَ فُرَادِي
 - ۳) بر آستان جانان گر سر توان نهادن / گلبانگ سربلندی بر آسمان توان زد
 - ۴) وَ لَقَدْ كَتَبْنَا فِي الزَّبُورِ مِنْ بَعْدِ الذِّكْرِ أَنَّ الْأَرْضَ يَرِثُهَا عِبَادِيَ الصَّالِحُونَ
۵۲۰. عبارت ﴿قَالَتْ فَذَلِكُنَّ الَّذِي لُمْتُنَنِي فِيهِ﴾ «این که آن کسی که مرا به خاطر عشقش سرزنش می‌کردید» از کیست؟ شیوه اعتراف به گناه چگونه است؟
- ۱) زلیخا - آری من او را به کام گرفتن از خویش دعوت کردم؛ ولی او خویش‌داری کرد.
 - ۲) یکی از زنان مصر - اگر او آن‌چه را که من فرمان می‌دهم انجام ندهد؛ به طور قطع به زندان خواهد افتاد.
 - ۳) یکی از زنان مصر - آری من او را به کام گرفتن از خویش دعوت کردم؛ ولی او خویش‌داری کرد.
 - ۴) زلیخا - اگر او آن‌چه را که من فرمان می‌دهم انجام ندهد؛ به طور قطع به زندان خواهد افتاد.

۵۲۱. براساس مفاد آیات قرآن حضرت یوسف (ع) در برابر تهدید زلیخا که گفت: «وَلَيْتِن لَمْ يَفْعَلْ مَا أَمَرَهُ لَيْسَجَتَنَّ وَلَيَكُونَا مِنَ الصَّاعِرِينَ» چه واکنشی نشان داد؟

- ۱ به نیایش پرداخت و گفت: پروردگارا زندان از نظر من محبوب‌تر است از آن‌چه این زنان مرا به سوی آن می‌خوانند.
- ۲ از کاخ زلیخا فرار کرد و گفت: اگر که این زنان آلوده را از من بازنگردانی؛ قلب من به آن‌ها تمایل می‌گردد و از گمراهان خواهم بود.
- ۳ به نیایش پرداخت و گفت: اگر که این زنان آلوده را از من بازنگردانی؛ قلب من به آن‌ها تمایل می‌گردد و از گمراهان خواهم بود.
- ۴ از کاخ زلیخا فرار کرد و گفت: پروردگارا زندان از نظر من محبوب‌تر است از آن‌چه این زنان مرا به سوی آن می‌خوانند.

۵۲۲. از لحاظ موضوعی آیات ۳۲ و ۳۳ سوره یوسف (ع) «قَالَتْ فَذَلِكُنَّ الَّذِي لُمْتُنِّي فِيهِ وَلَقَدْ رَاوَدْتُهُ عَنْ نَفْسِهِ...» به کدام یک از میوه‌های درخت

اخلاص اشاره و با مفهوم کدام بیت ارتباط دارد؟

- ۱ راز و نیاز با خداوند و کمتر خواستن از او - برو این دام بر مرغی دگر نه / که عنقا را بلند است آشیانه
- ۲ راز و نیاز با خداوند و کمتر خواستن از او - پاسبان حرم دل شده‌ام شب همه شب / تا در این پرده جز اندیشه او نگذارم
- ۳ نفوذناپذیری در برابر وسوسه‌های شیطان - برو این دام بر مرغی دگر نه / که عنقا را بلند است آشیانه
- ۴ نفوذناپذیری در برابر وسوسه‌های شیطان - پاسبان حرم دل شده‌ام شب همه شب / تا در این پرده جز اندیشه او نگذارم

۵۲۳. آن‌گاه که حضرت یوسف (ع) در برابر خواست نامشروع زلیخا از خداوند کمک می‌طلبد، به فرض کمک نکردن خدا در منصرف کردن زلیخا از

وسوسه او، خود را به چه صفتی موصوف می‌کند و با نگاه کردن به زندگی اولیای دین در می‌یابیم که آن‌ها از چه راهی این همه خوبی و زیبایی و قرب به خدا را کسب کردند؟

- ۱ صاغرین - بندگی کن تا که سلطانت کنند / تن رها کن تا همه - جانت کنند
- ۲ جاهلین - بندگی کن تا که سلطانت کنند / تن رها کن تا همه - جانت کنند
- ۳ جاهلین - مهر رخسار تو می‌تابد ز ذرات جهان / هر دو عالم پُر ز نور و دیده نابینا، چه سود
- ۴ صاغرین - مهر رخسار تو می‌تابد ز ذرات جهان / هر دو عالم پُر ز نور و دیده نابینا، چه سود

۳۹۰. ﴿كُذِّبَتْ﴾ عبارت ﴿مَا لَهُمْ مِنْ دُونِهِ مِنْ وَلِيٍّ...﴾ بیانگر توحید در ولایت است و عبارت ﴿لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ﴾ به دلیل اشاره به «الله» و معبود (عبادت شده)، بیانگر توحید عملی است. (صفحه ۳۱-۱۹)

۳۹۱. ﴿كُذِّبَتْ﴾ عبارت قرآنی ﴿وَلَا يَدْرَأُكَ اللَّهُ كِدْبًا﴾ که بیانگر ذکر و یاد خداست و نوعی عبادت محسوب می‌شود. به توحید عملی اشاره دارد. عبارت ﴿وَلَا يُشْرِكُ فِي حُكْمِهِ أَحَدًا﴾ با اشاره به اینکه خداوند تنها فرمانروای هستی است. توحید در ولایت را مطرح می‌کند. عبارت قرآنی ﴿قَاعْبُدُوهُ...﴾ نیز با اشاره به عبادت، توحید عملی را ترسیم می‌کند. (صفحه ۳۲-۱۹)

۳۹۲. ﴿كُذِّبَتْ﴾ الفاظ عبادت، پرستش و اطاعت خدا، همگی مربوط به توحید عملی هستند. اگر پرستش و اطاعت غیرخدا باشد نیز، بیانگر شرک عملی است. شخصیت ناپایدار و ناآرام، نتیجه تسلیم بودن در برابر امیال نفسانی و فرمانپذیری، از طاغوت است یا به تعبیری شرک عملی در بعد فردی است. (صفحه ۳۴-۳۳)

۳۹۳. ﴿كُذِّبَتْ﴾ آیه شریفه ﴿وَلِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ...﴾ به توحید در مالکیت اشاره می‌کند و عبارت قرآنی ﴿قَاعْبُدُوهُ...﴾ با اشاره به عبادت، بر توحید عملی تأکید دارد. (صفحه ۳۲-۱۹)

۳۹۴. ﴿كُذِّبَتْ﴾ جهت اطاعت از خدا و انجام توحید عملی، باید دستورات پیامبر (ص) و جانشینان ایشان را به دست آوریم. شخصیت ثابت و پایدار و آرامش درونی نتیجه تنظیم برنامه زندگی براساس رضایت خداوند و توحید عملی در بعد فردی است. (صفحه ۳۳)

۳۹۵. ﴿كُذِّبَتْ﴾ عبارت ﴿إِنَّ اللَّهَ رَبِّي وَرَبُّكُمْ﴾ و ﴿قَاعْبُدُوهُ﴾ هریک به ترتیب بیانگر توحید در ربوبیت و توحید عملی هستند. توحید عملی، میوه و ثمره توحید در ربوبیت است. (صفحه ۳۲)

۳۹۶. ﴿كُذِّبَتْ﴾ مفاد آیه ﴿وَمِنَ النَّاسِ مَن يَعْبُدُ اللَّهَ عَلَىٰ حَرْفٍ...﴾ به کسانی اشاره دارد که در دین خود متزلزل هستند و خداوند را از روی تردید پرستش می‌کنند نتیجه این تزلزل ﴿حَسِيرَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ﴾ «زیان دیدن در دنیا و آخرت است». (صفحه ۳۴)

۳۹۷. ﴿كُذِّبَتْ﴾ در آیه مبارکه ﴿وَمِنَ النَّاسِ مَن يَعْبُدُ اللَّهَ عَلَىٰ حَرْفٍ فَإِنْ أَصَابَهُ خَيْرٌ اطْمَأَنَّ بِهِ وَإِنْ أَصَابَتْهُ فِتْنَةٌ انْقَلَبَ عَلَىٰ وَجْهِهِ...﴾ پرستش خدا از یک جانب به تعبیر فعالیت تدبیر در قرآن (۲)، پرستشی از روی تردید توصیف شده است که در هنگام بلایا به روی گردانی از خدا می‌انجامد. (صفحه ۳۴)

۳۹۸. ﴿كُذِّبَتْ﴾ ابیات مذکور، بیانگر شخصی است که فرمان خداوند را به هر چیز دیگری ترجیح داده است (رد گزینة ۴). انسان موحد، چون زندگی خود را براساس رضایت خداوند تنظیم کرده و پیرو فرمان‌های اوست، شخصیتی ثابت و پایدار دارد. (صفحه ۳۳)

۳۹۹. ﴿كُذِّبَتْ﴾ «هوی و هوس» و آنچه و آن کس که انسان امروزی را به هوس‌هایش می‌رساند، بت و معبود انسان امروزی شده است. به طوری که آن‌ها را همچون خدا می‌پرستند. در جهان امروز، این یک واقعیت تلخ است که انواع دیگری از شرک که بسیار پیچیده‌تر از شرک قدیم است، در میان بشر به چشم می‌خورد. (صفحه ۳۷-۳۶)

۴۰۰. ﴿كُذِّبَتْ﴾ در آیه مذکور به نپذیرفتن ولایت (حکومت یا دوستی) دشمنان خدا و مسلمانان تأکید شده است و در ادامه آیه، علت این نپسندیدن آنان به دین حقی که از جانب خداوند آمده است، معرفی می‌کند: ﴿وَقَدْ كَفَرُوا بِمَا جَاءَهُمْ مِنَ الْحَقِّ﴾ (صفحه ۳۵)

۴۰۱. ﴿كُذِّبَتْ﴾ با توجه به مفاد آیه ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا عَدُوِّي وَعَدُوَّكُمْ أَوْلِيَاءَ تُلْقُونَ إِلَيْهِم بِالْمَوَدَّةِ وَقَدْ كَفَرُوا بِمَا جَاءَهُمْ مِنَ الْحَقِّ﴾ علت پرهیز از دوستی با دشمنان خدا و دشمنان مسلمانان آن است که دشمنان خدا به حقی که از جانب خدا برای آنان آمده بود، کفر ورزیده‌اند. ﴿وَقَدْ كَفَرُوا بِمَا جَاءَهُمْ مِنَ الْحَقِّ﴾ (صفحه ۳۵)

۴۰۲. ﴿كُذِّبَتْ﴾ میان بُعد فردی و بُعد اجتماعی توحید، رابطه متقابل وجود دارد. نه تقابل. زیرا تقابل به معنای مخالفت است. اگر قرار باشد همه افراد جامعه خواسته و تمایلات دنیوی خود را دنبال کنند، تفرقه و تضاد جامعه را فرا می‌گیرد و امکان رشد و تعالی از بین می‌رود. (صفحه ۳۵)

۴۰۳. ﴿كُذِّبَتْ﴾ عبارات «کوشش افراد در روابط خود با یکدیگر تا فرمان الهی حاکم باشد» و «نهادها و سازمان‌ها یکپارچه در جهت الهی شوند»، هر دو بر: «بعد

اجتماعی توحید عملی» دلالت دارند و عبارات «در نظر گرفتن رضای الهی در انتخاب شغل» و «تنظیم ساعات مطالعه برای نتیجه گرفتن در کنکور در جهت رضای او» بر «بعد فردی توحید عملی» دلالت دارند. (صفحه ۳۵)

۴۰۴. ﴿كُذِّبَتْ﴾ اگر قرار باشد در یک جامعه، همه فقط خواسته‌ها و تمایلات دنیوی خود را دنبال کنند و تنها منافع خود را محور فعالیت اجتماعی قرار دهند و اهل ایثار و تعاون و خیر رساندن به دیگران نباشند، تفرقه و تضاد جامعه را فرا می‌گیرد و امکان رشد و تعالی از بین می‌رود. در چنین جامعه‌ای، روزبه‌روز انسان‌های ستمگر بیشتر قدرت پیدا می‌کنند و دیگران را در خدمت امیال خود به کار می‌گیرند. دلیل نادرستی «تسلیم بودن در برابر امیال و قدرتی که انسان را به بردگی جدید می‌کشاند»: مربوط به بعد فردی شرک عملی است. درحالی که صورت سؤال از بعد اجتماعی سخن به میان آورده است. (صفحه ۳۵)

۴۰۵. ﴿كُذِّبَتْ﴾ از جمله موارد شرک در جهان امروزی که بسیار پیچیده‌تر از بت‌پرستی قبل از اسلام است، این است که بسیاری از انسان‌ها، جهان خلقت را ملک خود تلقی می‌کنند و خود را مالک، ولی و پرورش دهنده (رب) جهان می‌پندارند. برخی از این انسان‌ها، مانند فرعون که ﴿أَنَا رَبُّكُمْ الْأَعْلَى﴾ می‌گفت و خود را پروردگار بزرگ مردم معرفی می‌کرد، خود را مالک دیگر جوامع می‌پندارند و برای آن‌ها تصمیم‌گیری می‌کنند. (صفحه ۳۶ و ۳۷)

درس چهارم

۴۰۶. ای فرزندان آدم، آیا با شما عهد نکرده بودیم که شیطان را پرستش نکنید همانا او برای شما دشمنی آشکار است.

۴۰۷. حُسن فاعلی

۴۰۸. بگو فقط شما را به یک چیز پند می‌دهم که برای خدا به پاخیزید دو تا دو تا و یکی یکی

۴۰۹. «ب» درست است. الف نادرست است. چون «تشخیص شرک، دشوار است نه ناممکن».

۴۱۰. نادرست (فاقد حُسن فاعلی است).

۴۱۱. درست

۴۱۲. نادرست (اعمال انسان هرچه با اخلاص بالاتری همراه باشد، ارزش بیشتری دارد).

۴۱۳. نادرست (در صورتی که حُسن فعلی باشد و حُسن فاعلی نباشد، ریا به حساب می‌آید).

۴۱۴. درست

۴۱۵. درست

۴۱۶. نادرست (اولین ثمره اخلاص دستیابی به درجاتی از حکمت است).

۴۱۷. نادرست (مقاومت در برابر دام‌های امروزی شیطان، روی آوردن به پیشگاه خداوند و پذیرش خالصانه فرمان‌های اوست).

۴۱۸. فاعلی

۴۱۹. فعلی

۴۲۰. حکمت

۴۲۱. فاعلی

۴۲۲. با اخلاص

۴۲۳. خالصانه

۴۲۴. حکمت

۴۲۵. دیدار محبوب واقعی (یا قرب الهی)

۴۲۶. حُسن فعلی: انجام هر عمل مطابق با شکلی که خداوند فرمان داده است. حُسن فاعلی: انسان در انجام هر عمل نیت خالص الهی داشته باشد.

۴۲۷. به این معناست که تمام جهت‌گیری‌های زندگی انسان سمت و سوی الهی پیدا کند و همه کارها فقط برای رضای او انجام پذیرد.

۴۲۸. نفوذناپذیری در برابر وسوسه‌های شیطان

۴۲۹. توحید در عمل (یا توحید در عبادت)

۴۳۰. بله - چون نیت مؤمن از عمل او برتر است.

۴۳۱. ریا

۴۳۲. افزایش درجه اخلاص

۴۳۳. هم زندگی پاک و با نشاط دنیا را از دست خواهد داد و هم حیات سرشار از شادکامی آخرت را.

۴۳۴. دیدار محبوب حقیقی و تقرب به پیشگاه الهی

۴۳۵. ۱- افزایش معرفت و شناخت نسبت به خداوند ۲- راز و نیاز با خداوند و کمک خواستن از او ۳- دوری از گناه و تلاش برای انجام واجبات

۴۳۶. اخلاص - مراتب اخلاصشان (درجه اخلاصشان)

۴۳۷. ۱- دستیابی به درجاتی از حکمت ۲- نفوذناپذیری در برابر وسوسه‌های شیطان ۳- دریافت پادشاهی وصف نشدنی

۴۳۸. انسانی که ایمان به خدا دارد. هر قدر معرفت او به خداوند بیشتر شود. به افزایش درجه اخلاص کمک خواهد کرد. از این رو باید در آیات الهی تفکر بیشتری بکند

۴۳۹. گزینه «۱» با مورد «ب» منطبق است. / گزینه «۲» با مورد «الف» منطبق است / گزینه «۳» با مورد «پ» منطبق است.

۴۴۰. الف) مقصود از قیام فردی، همان توحید عملی در بُعد فردی است و مقصود از قیام جمعی همان توحید عملی در بُعد اجتماعی است. ب) تَقْوَمُوا

۴۴۱. الف) شیطان ب) بخش اول «عدم بندگی شیطان» و بخش دوم «بندگی خداوند»

۴۴۲. «قیام فقط برای خدا» به مفهوم «اخلاص در بندگی» اشاره دارد. کسی «فقط خداوند را پرستیده است و توحید عملی را در خود محقق ساخته است» که «فقط برای خداوند قیام کند». یعنی فقط بندگی او را بکند.

۴۴۳. وقتی فردی کار خیری انجام می‌دهد. به این معنی است که اولاً اخلاص در اندیشه دارد. ثانیاً چون آن را به عمل تبدیل کرده است. پس اخلاص در قلب دارد؛ وگرنه امکان نداشت که آن عمل انجام پذیرد.

۴۴۴. درست

۴۴۵. نادرست (هر انسانی چنین ویژگی را دارد).

۴۴۶. درست

۴۴۷. نادرست (زیرا عمل از جهت کمیت و کیفیت و زمان و مکان مطابق با دستور خدا حسن فعلی است نه فاعلی)

۴۴۸. درست

۴۴۹. نادرست (بیانگر حسن فعلی است نه فاعلی)

۴۵۰. نادرست (امکان دارد).

۴۵۱. درست

۴۵۲. معرفت (یا آگاهی)

۴۵۳. نادان

۴۵۴. راز و نیاز با خداوند و کمک خواستن از او

۴۵۵. تلاش

۴۵۶. گناه

۴۵۷. روزه

۴۵۸. حکمت (یا معرفت)

۴۵۹. مخلص (با اخلاص)

۴۶۰. کسانی که «پرده غفلت» را کنار زده باشند.

۴۶۱. اگر انسان در مسیر اخلاص پیش رود.

۴۶۲. حسن فعلی

۴۶۳. تقدم حسن فاعلی بر حسن فعلی

۴۶۴. شخص اندیشه و دل خود را جایگاه خدا کند و عملش را فقط برای رضای خداوند و همان‌گونه که او دستور داده است. انجام دهد.

۴۶۵. به مرحله‌ای که می‌تواند در شرایط سخت و پیچیده حق را از باطل تشخیص دهد و گرفتار باطل نشود.

۴۶۶. روزه‌اش درست نیست. چون: حُسن فعلی دارد اما حُسن فاعلی ندارد. در نتیجه یکی از ارکان درستی و صحت یک عمل را ندارد و به همین دلیل روزه‌اش درست نیست.

۴۶۷. ۱. «غفلت از خداوند را کم می‌کند». ۲. «محبت او را در قلب تقویت می‌سازد.» و ۳. «انسان را بهره‌مند از کمک‌های او (امدادهای الهی) می‌کند»

۴۶۸. «عمل» بر اساس معرفت و آگاهی. بسیار ارزشمندتر از «عمل» بدون معرفت یا با میزان کم آن است. نمازی که با معرفت انجام بگیرد. نزد خداوند بسیار ارزشمندتر از نمازی است که به‌جا آورنده آن. نمی‌داند چه می‌گوید و برای چه می‌گوید.

۴۶۹. **گزینه ۴** آیه «بگو همانا نماز و عبادت‌هایم و مرگم فقط برای خداست که پروردگار جهانیان است» با مفاد آیه «أَلَمْ أَعْهَدْ إِلَيْكُمْ يَا بَنِي آدَمَ أَنْ لَا تَعْبُدُوا الشَّيْطَانَ...» ارتباط مفهومی ندارد. (صفحه ۴۳۳ - ۴۳۴)

۴۷۰. **گزینه ۴** عبارت قرآنی «أَلَمْ أَعْهَدْ إِلَيْكُمْ يَا بَنِي آدَمَ أَنْ لَا تَعْبُدُوا الشَّيْطَانَ...» آیا با شما عهد بستیم ای فرزندان آدم که شیطان را نپرستید. به عهد و پیمان خداوند با انسان اشاره دارد. (صفحه ۴۳۳)

۴۷۱. **گزینه ۴** اخلاص در بندگی و عبودیت به معنای عبادت خالصانه برای خداست که مربوط به توحید عملی است و عبارت «...أَنْ تَقُومُوا لِلَّهِ...» برای خدا قیام کنید. به داشتن نیت الهی اخلاص در قیام، اشاره دارد. (صفحه ۴۳۳)

۴۷۲. **گزینه ۲** خداوند با انسان عهد بسته است که از پرستش شیطان دوری کند و خدا را بپرستد. از آیه شریفه «أَلَمْ أَعْهَدْ إِلَيْكُمْ يَا بَنِي آدَمَ أَنْ لَا تَعْبُدُوا الشَّيْطَانَ...» برداشت می‌گردد که گرایش به پرستش در خلقت ما و نوع آفرینش (فطرت) قرار دارد و خداوند. انسان بی‌توجه به این گرایش را بازخواست می‌کند. (صفحه ۴۳۳)

۴۷۳. **گزینه ۴** در این آیه به عهد خداوند اشاره شده که در فطرت انسان بسته شده است؛ بنابراین پرستش خدا در وجود انسان. گرایشی فطری است. در ادامه این آیه به این موضوع اشاره می‌شود که اخلاص برای خداوند تنها راه مستقیم (نجات) است. (صفحه ۴۳۳)

۴۷۴. **گزینه ۳** انسان موحد می‌کوشد تمایلات درونی و تصمیم‌ها و فعالیت‌های خود را در جهت خواست و رضایت الهی قرار دهد. یکی از خواسته‌های خداوند از انسان. عدم اطاعت از شیطان است که در عبادت «... لَا تَعْبُدُوا الشَّيْطَانَ...» نهی شده است. (صفحه ۴۳۳ - ۳۳۴)

۴۷۵. **گزینه ۴** عهد خدا در فطرت انسان. مبنی بر عدم بندگی شیطان و بندگی خدا. در آیه گزینه ۴ مطرح شده است. (صفحه ۴۳۳)

۴۷۶. **گزینه ۴** طبق آیه مورد سؤال، خداوند مردم را تنها به یک چیز اندرز می‌دهد که آن، قیام برای خداست. یعنی خالصانه و با نیت الهی اقدام کنیم. حسن فعلی به دنبال حسن فاعلی می‌آید. یعنی حسن فعلی مؤخر از حسن فاعلی است. (صفحه ۴۵۵ - ۴۵۳)

۴۷۷. **گزینه ۲** زندگی، عرصه تولید عملی و سبک زندگی توحیدی است که انجام کارها برای رضای خدا، عبودیت و بندگی خداست. عبارت قرآنی «... أَنْ تَقُومُوا لِلَّهِ...» به قیام کردن برای رضای خدا اشاره دارد. لذا بیانگر مفهوم اخلاص در بندگی است. (صفحه ۴۳۳)

۴۷۸. **گزینه ۴** در این آیه خداوند انسان‌ها را به عهدی که در فطرت آن‌ها است؛ یعنی عدم پرستش شیطان و پیروی خالصانه از خدا، آگاه می‌کند. (صفحه ۴۳۳)

۴۷۹. **گزینه ۳** بیت مذکور به پاسبانی و نگهبانی از دل و اندیشه در برابر خطرات و تهدیدهای ممکن برای توحید، اشاره دارد. زیرا آن کس که راه توحید را برمی‌گزیند و در پی آن اندیشه و دل و عمل خویش را رضای حضرت دوست قرار می‌دهد. خطراتی او را تهدید می‌کند و احتمال انحراف از توحید برای او هست. (صفحه ۴۳۴ - ۴۳۳)

۴۸۰. **گزینه ۳** با توجه به مفهوم بیت «پاسبان حرم دل شده‌ام شب همه شب / تا در این پرده جز اندیشه او نگذارم». راه حفظ دل از آفت شرک. خالص کردن عمل برای خداوند است. (صفحه ۴۳۴)